

HOÀNG LONG (Chủ biên)
HOÀNG LÂN - LÊ ANH TUẤN - BÙI ANH TÚ

Bài tập Âm nhạc 6

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HOÀNG LONG (Chủ biên)
HOÀNG LÂN – LÊ ANH TUẤN – BÙI ANH TÚ

BÀI TẬP
ÂM NHẠC 6
(Tái bản lần thứ hai)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Công ty Cổ phần Dịch vụ xuất bản Giáo dục Hà Nội và Công ty cổ phần Đầu tư & Phát triển Giáo dục Hà Nội – Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam giữ quyền công bố tác phẩm.

---

01 – 2011/CXB/874 – 1235/GD

Mã số : T6A02h1 - ĐTH

Tiết 1

– Giới thiệu môn học Âm nhạc ở trường Trung học cơ sở

– Tập hát *Quốc ca*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Theo em, âm nhạc có tác dụng gì trong cuộc sống ?
2. Vì sao cần học để có những hiểu biết nhất định về âm nhạc ?
3. *Quốc ca* là gì ? Vì sao mọi người dân đều phải biết hát *Quốc ca* ?
4. Khi chào cờ và hát *Quốc ca*, chúng ta cần phải thể hiện với thái độ như thế nào ?
5. Nhạc sĩ nào là tác giả của bài *Quốc ca* ?^(*)
  - A. Lưu Hữu Phước
  - B. Đỗ Nhuận
  - C. Văn Cao
  - D. Nguyễn Xuân Khoát
6. Bài *Quốc ca* được sáng tác vào năm nào ?
  - A. 1940
  - B. 1944
  - C. 1946
  - D. 1948
7. Bài *Quốc ca* có tính chất âm nhạc như thế nào ?
  - A. Trang nghiêm, hùng tráng
  - B. Phấn khởi, vui tươi
  - C. Tự hào, lạc quan
  - D. Tha thiết, trữ tình

(*) Đối với các bài tập dạng trắc nghiệm nhiều lựa chọn (A, B, C,...), các em chỉ cần khoanh vào một chữ cái có đáp án đúng.

8. Viết tiếp lời ca (lời 1) của bài *Quốc ca* vào chỗ trống :

Đoàn quân Việt Nam đi .....

Bước chân dồn vang trên .....

Cờ in máu chiến thắng .....

Súng ngoài xa .....

Đường vinh quang .....

Thắng gian lao .....

Vì nhân dân .....

Tiến mau ra ..... *Tiến lên !* .....

Nước non .....

BÀI ĐỌC THÊM

Tại sao tôi viết *Tiến quân ca* ?

Năm 1944, Hà Nội lúc ấy đang đói. Tin từ Hải Phòng cho biết mẹ tôi, các em và các cháu tôi đang đói khổ. Các anh tôi cũng đang chờ sự giúp đỡ từ tôi. Năm ấy rét hơn mọi năm. Tôi ngủ với cả quần áo. Có đêm phải đốt bàn thảo và kí hoạ để sưởi. Những ngày đói của tôi bắt đầu.

Tôi gặp lại đồng chí Vũ Quý (một cán bộ cách mạng), người vẫn theo dõi các hoạt động nghệ thuật của tôi từ mấy năm qua và thường khuyến khích tôi sáng tác những bài hát yêu nước. Ngay hôm sau, anh Quý tìm tôi và giao cho tôi một quyết định công tác : Trên chiến khu đang thiếu bài hát, phải dùng những điệu hương đạo, Văn (Văn Cao) hãy soạn một bài hát cho quân đội cách mạng của chúng ta.

Phải làm như thế nào đây ? Chiều hôm ấy, tôi đi dọc theo đường phố Ga, đường Hàng Bông, đường Bồ Hồ. Theo thói quen, tôi cố tìm một cái gì để nói, tìm một âm thanh đầu tiên. Tôi đi mãi, đi mãi tới lúc đèn đường phố bật sáng. Bên gốc cây, những người đói khổ là đi, gầy guộc, chỉ còn những hốc mắt. Cháu bé không mảnh vải che thân, bầm tím, hình như nó đã chết. Có lẽ nó ở trong đám người sắp chết đói dọc đường Nam Định – Hải Phòng đang kéo nhau lên Hà Nội. Tôi bỗng trào nước mắt và quay đi. Đêm ấy trở về trên căn gác, tôi đã viết được nét nhạc đầu tiên của bài *Tiến quân ca*.

Tại căn gác hẹp số 45, phố Nguyễn Thượng Hiền (Hà Nội), nơi tôi ở, hằng đêm thường vọng lên tiếng xe bò chở xác những người chết đói đi về phố Khâm Thiên. Tin từ Nam Định báo lên cho biết mẹ tôi cùng các em đã về quê và đang bị đói. Tiếng kêu cứu vọng lên căn gác. Tôi chưa được cầm một khẩu súng, chưa được gia nhập một đội vũ trang nào. Tôi chỉ đang làm một bài hát. Tôi chưa được biết đến chiến khu. Tôi chưa được gặp các chiến sĩ cách mạng của chúng ta trong khoá Quân - Chính đầu tiên ấy. Tôi chỉ nghĩ cách viết một bài hát thật giản dị cho họ có thể hát được.

Đoàn quân Việt Nam đi

Chung lòng cứu quốc

Bước chân dồn vang trên đường gập ghềnh xa...

Trên mặt bàn chỗ tôi làm việc, tờ báo *Cờ Giải phóng* đăng các tin tức đầu tiên về những trận chiến thắng của chúng ta ở Võ Nhai (Thái Nguyên). Trước mắt tôi, mảnh trời xám và lùm cây của Hà Nội nhòa đi. Tôi thấy như mình đang sống ở một cánh rừng nào đó trên chiến khu Việt Bắc. Và bài hát đã viết xong.

Tháng 11/1944, tôi tự tay viết bài *Tiến quân ca* lên đá in trong trang văn nghệ đầu tiên của báo *Độc lập*, với nét chữ của một anh thợ mới vào nghề. Bài hát đã được phổ biến rộng rãi và không còn của riêng tôi. Có những người cùng khổ mà tôi đã gặp trên bước đường cùng khổ tôi đi, lúc này họ đang cầm súng và hát. Ngày 17/8/1945, tôi bị ốm nặng nhưng cố gắng đến dự cuộc mít tinh của công chức Hà Nội. Ngọn cờ đỏ sao vàng được thả từ ban công của Nhà hát Lớn xuống. Tiếng hát *Tiến quân ca* nổ ra như một trái bom. Nước mắt tôi trào ra, xung quanh tôi hàng ngàn giọng hát cất lên, vang theo những đoạn nhạc sôi nổi.

Ngày 19/8/1945, một cuộc mít tinh khổng lồ diễn ra tại quảng trường Nhà hát Lớn. Dân đồng ca hát vang bài *Tiến quân ca* chào lá cờ đỏ sao vàng rực rỡ trong nắng tháng 8. Hàng chục ngàn giọng hát cất lên, thét lên, căm thù bọn đế quốc, trong không khí chiến thắng của Cách mạng hào hùng.

Bài *Tiến quân ca* đã là của dân tộc Việt Nam độc lập kể từ ngày hôm đó. Và kì họp Quốc hội đầu tiên (năm 1946) đã quyết định lấy bài *Tiến quân ca* là *Quốc ca* của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, cho đến nay là nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam.

(Theo bài viết của nhạc sĩ Văn Cao)

Tiết 2

Học hát : Bài *Tiếng chuông và ngọn cờ*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy kể tên một số bài hát của nhạc sĩ Phạm Tuyên mà em biết.
2. Trong các bài hát dưới đây, bài nào là sáng tác của nhạc sĩ Phạm Tuyên ?
  - A. *Em là bông hồng nhỏ*
  - B. *Chiếc đèn ông sao*
  - C. *Đi học*
  - D. *Đếm sao*

3. Bài *Tiếng chuông và ngọn cờ* được cấu trúc theo hình thức hai đoạn nhạc a – b. Em hãy tìm xem đoạn a kết thúc ở nốt nhạc nào, đoạn b kết thúc ở nốt nhạc nào.

4. Ở đoạn a của bài *Tiếng chuông và ngọn cờ* có tính chất âm nhạc như thế nào ?
  - A. Nhịp đi, hùng mạnh
  - B. Tha thiết, êm đềm
  - C. Sôi nổi, hào hùng
  - D. Nhẹ nhàng, tình cảm

5. Viết tiếp lời ca của bài *Tiếng chuông và ngọn cờ* vào chỗ trống :

Boong bình boong ! .....

Trong khúc ca .....

..... *tiếng chuông ngân.*

..... *lá cờ hoà bình.*

lí luận và phong trào âm nhạc quần chúng. Từ cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, ông đã sáng tác những bài hát về Trường Lục quân Trần Quốc Tuấn, về thiếu sinh quân Việt Nam.

Thời kì miền Bắc xây dựng hoà bình (sau năm 1954) và thời kì đấu tranh thống nhất đất nước, ông có các ca khúc : *Bài ca người thợ rừng, Bài ca người thợ mỏ, hợp xướng Miền Nam anh dũng và hát khuất*,... Thời kì kháng chiến chống đế quốc Mĩ cứu nước, ông viết nhiều bài hát nổi tiếng như : *Bám biển quê hương, Yêu biết mấy những con đường, Chiếc gậy Trường Sơn, Gậy đàn lên hồi người bạn Mĩ, Từ làng Sen. Đêm trên Cha Lo, Từ một ngã tư đường phố* và đặc biệt là bài *Như có Bác trong ngày đại thắng* viết trong dịp chiến dịch Hồ Chí Minh toàn thắng mùa xuân năm 1975.

Từ sau năm 1975, ông cũng có nhiều ca khúc được đông đảo công chúng biết đến như : *Gửi nắng cho em, Con kênh ta đào* (thơ Bùi Văn Dung), *Màu cờ tôi yêu* (thơ Diệp Minh Tuyên), *Thành phố mười mùa hoa* (thơ Lê Bình),...

Ông còn sáng tác rất nhiều bài hát cho trẻ em mà các thế hệ thiếu nhi đã hát và trở thành bài ca truyền thống trong các sinh hoạt của tuổi thơ như : *Tiến lên đoàn viên, Chiếc đèn ông sao, Gặp nhau dưới trời thu Hà Nội, Cánh én tuổi thơ, Cô và mẹ, Đêm pháo hoa, Trường chúng cháu là trường mầm non*,...

Ông còn viết nhiều bài cho các báo, tạp chí, đài phát thanh và truyền hình nói về giáo dục âm nhạc và thẩm mỹ, về tác giả - tác phẩm,... Ông là người đề xướng, chỉ đạo nhiều cuộc thi toàn quốc như Tiếng hát hoa phượng đỏ, Liên hoan Văn nghệ truyền hình toàn quốc. Nhiều năm ông làm Chủ tịch Hội đồng Giám khảo của các Hội diễn lớn về văn hoá - văn nghệ của Bộ Văn hoá - Thông tin và nhiều bộ, ngành khác trong cả nước.

Nhạc sĩ Phạm Tuyên đã được trao tặng Giải thưởng Nhà nước về Văn học - Nghệ thuật (đợt I) và nhiều huân, huy chương cao quý khác.

(Theo cuốn *Nhạc sĩ Việt Nam – Hội Nhạc sĩ Việt Nam*, 2007)

Tiết 3

– Ôn tập bài hát : *Tiếng chuông và ngọn cờ*

– Nhạc lí : Những thuộc tính của âm thanh – Các kí hiệu âm nhạc

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy vừa hát vừa vỗ tay với bài *Tiếng chuông và ngọn cờ*, lần lượt theo các kiểu sau : theo nhịp, theo phách, theo tiết tấu lời ca.

2. Bài *Tiếng chuông và ngọn cờ* ra đời vào năm nào ?

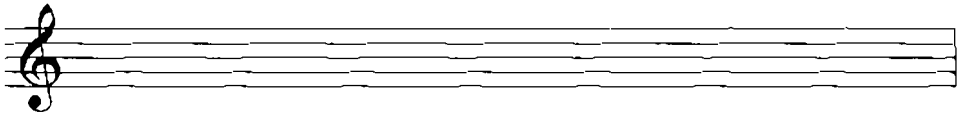
A. 1980

B. 1983

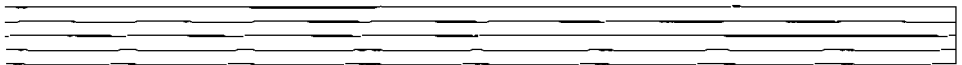
C. 1984

D. 1985

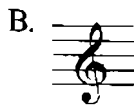
3. Tập viết các nốt nhạc sau đây đúng vị trí trên khuôn nhạc : Đồ, Mi, Rê, Son, La, Pha, Si, Đố.

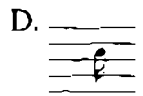
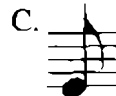
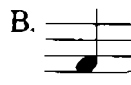
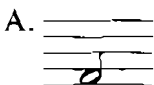
4. Hãy viết khoá Son ở đầu khuôn nhạc cho đẹp và chính xác.

5. Trong các cách viết khoá Son dưới đây, cách viết nào là đúng, chính xác nhất ?

6. Trong các cách viết nốt nhạc trên khuôn dưới đây, theo em, cách viết nào là đúng, đẹp, chính xác nhất ?

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Trống

Trống là loại nhạc cụ gỗ có từ xa xưa. Hầu như dân tộc nào cũng có trống, biết gõ trống và dùng trống nhiều trong sinh hoạt, đời sống. Trống thường làm bằng gỗ, mặt bịt da trâu hoặc da bò (ngày nay có trống làm bằng kim loại nhưng mặt trống hầu hết đều bằng da hoặc nhựa đặc biệt).

Tiếng trống vang lên có rất nhiều ý nghĩa khác nhau. Có khi là trống thông báo, trống báo động, trống trận, trống hội, trống lễ, trống trường, trống múa sư tử, trống dùng trong ban nhạc,....

Kĩ thuật đánh trống vô cùng phong phú : đánh vào mặt trống, đánh vào rìa trống, đánh vào chính giữa trống, đánh vào gần rìa trống,.... Khi đánh vào mỗi vị trí khác nhau như thế đều tạo ra các âm thanh hết sức sinh động. Có lúc âm thanh vang rền, to, trầm, ngân, rung ; có lúc âm thanh chắc nịch, căng, bay bổng,....

Trong dàn nhạc, khi âm nhạc lên cao trào thì không thể thiếu tiếng trống hoành tráng, tạo nên không khí rất hào hùng, phấn chấn,....

Không thể kể hết có bao nhiêu loại trống của các dân tộc trên thế giới, nhưng chắc chắn rằng các em sẽ rất thích thú khi gõ một vài tiếng vào trống để nghe âm thanh của nó và nếu có điều kiện thì tập gõ trống cũng thú vị lắm đấy các em ạ !

Ảnh trưng bày các loại trống

Dàn trống Yamaha

Tiết 4

– Nhạc lí : Các kí hiệu ghi trường độ của âm thanh

– Tập đọc nhạc (TĐN) : TĐN số 1

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy kể tên những hình nốt nhạc thường gặp trong các bản nhạc và nêu quan hệ giữa các hình nốt đó.

2. Trong các hình nốt ghi trên khuông dưới đây, theo em, cách viết nào là đúng ?

3. Tập viết trên khuông nhạc các nốt đen sau đây : Son, Si, Rê, Đồ, Mi, Pha, La, Đồ.

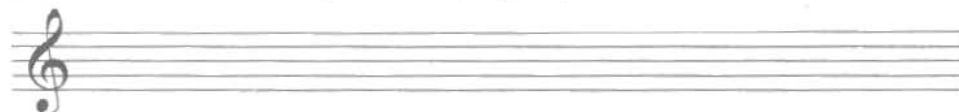
4. Tập viết trên khuông nhạc các nốt trắng sau đây : Đồ, Mi, Pha, La, Rê, Đồ, Son.

5. Tập viết trên khuông nhạc từng nốt móc kép riêng rẽ, 2 nốt móc kép nối với nhau, 4 nốt móc kép nối với nhau, nốt móc đơn liền kết với 2 nốt móc kép.

6. Trong bài TĐN số 1 có những tên nốt gì ? Em hãy sắp xếp lại thành một thang âm từ thấp lên cao và ghi lên khuông nhạc.

7. Trong bài TĐN số 1 (Đô, Rê, Mi, Pha, Son, La) có các hình nốt gì ?

8. Viết tiếp vào chỗ trống tên của các nốt nhạc trong khuôn nhạc dưới đây :

Đô.....

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Đàn đá

Các em sẽ thắc mắc rằng : Đàn thì phải làm bằng gỗ, bằng kim loại, hoặc bằng tre nứa, tại sao đàn lại làm bằng đá ? Ấy thế mà có đấy ! Đàn đá là một loại nhạc cụ gỗ rất cổ sơ, người ta đã tìm thấy trong quá trình khảo cổ ở một vài nước trên thế giới.

Tại Việt Nam, đàn đá được phát hiện lần đầu tiên vào năm 1949 ở vùng núi Mnông-Gar thuộc tỉnh Đắk Lắk hiện nay. Hồi đó, có một tốp người làm đường đã đào được những thanh đá, họ không biết là nhạc cụ, nhưng khi gõ vào thấy phát ra âm thanh.

Nhà nghiên cứu âm nhạc và khảo cổ người Pháp tên là Công-đô-mi-nát đã xác định đó là một loại nhạc cụ bằng đá cổ, có từ trên bốn nghìn năm về trước. Ông đã mang 11 thanh đá đó về và lưu giữ tại Viện Bảo tàng Pa-ri (Pháp). Các thanh đá có độ dài, ngắn khác nhau. Thanh ngắn nhất khoảng 60 xăng-ti-mét, thanh dài nhất là 1,1 mét. Khi sắp xếp các thanh đá theo trình tự dài, ngắn sẽ cho các âm thanh từ thấp lên cao, nghe như thang âm trong âm nhạc Tây Nguyên hiện nay.

Sau này, người ta còn tìm thấy bốn bộ đàn đá nữa ở tỉnh Khánh Hoà và tỉnh Bình Dương. Giả thuyết cho rằng, đàn đá có thể bố trí treo từng thanh hoặc đặt trên một giá đỡ, dùng dùi gỗ để gõ hay dùng sức nước chảy sẽ tạo ra âm thanh của một nhạc cụ gỗ.

Việc tìm thấy đàn đá còn có một ý nghĩa to lớn hơn, khẳng định rằng nền văn hoá Việt Nam đã có từ rất lâu đời và bề dày đó không phải dân tộc nào trên thế giới cũng có được.

Tiết 5

Học hát : Bài Vui bước trên đường xa

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy kể tên một vài bài dân ca Nam Bộ mà em biết.
2. Trong các bài dân ca dưới đây, bài nào là dân ca Nam Bộ ?

- A. Trống cơm
- B. Gà gáy
- C. Xoè hoa
- D. Lí cây xanh

3. Hãy tìm xem có thể ngừng, ngắt, lấy hơi ở những chỗ nào khi hát bài *Vui bước trên đường xa* (theo điệu *Lí con sáo Gò Công* – dân ca Nam Bộ). Bài này có thể chia thành mấy câu hát ?

4. Địa danh Gò Công thuộc tỉnh nào ?

- A. Tiền Giang
- B. Đồng Nai
- C. Cà Mau
- D. Đồng Tháp

5. Có người đặt lời mới cho một câu hát của bài *Vui bước trên đường xa* như sau :

"Trong nắng xuân tung bừng rộn ràng muôn hoa đẹp tươi".

Em có thể hát lời ca này với giai điệu của câu nào trong bài *Vui bước trên đường xa* ?

6. Hãy tập sáng tác lời mới theo điệu bài *Lí con sáo Gò Công* với chủ đề :
"Mùa xuân – Mái trường".

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Kho tàng dân ca Nam Bộ

Lời nguyên bản của bài *Lí con sáo Gò Công* như sau :

Ai đem con sáo mà sang sông

Làm cái lí ta hỏi con sáo ơi nàng ơi.

Xuân tú xuân ơ ta tu hỏi.

Đôi hường nhan phập phồng lá gan.

Đây mới chỉ là một trong hàng trăm bài dân ca Nam Bộ mà các nhà nghiên cứu, sưu tầm âm nhạc dân gian đã ghi chép được.

Trong kho tàng dân ca Nam Bộ, *lí* và *hò* là hai loại đặc sắc nhất. *Lí* để chỉ một điệu hát. Người dân Nam Bộ với tính chất mộc mạc, thuần phác, yêu cuộc sống lao động, yêu âm nhạc, cho nên bất cứ cái gì họ cũng có thể làm thành bài *lí*. Có thể kể hàng loạt bài *lí* như : *Lí cây bông, Lí ngựa ô, Lí con cua, Lí cây chanh, Lí chiều chiều, Lí kéo chài, Lí cái mơn, Lí con quạ, Lí đĩa hánh bò, Lí chúc rượu, Lí con sáo, Lí bình vôi, Lí lu là, Lí giao duyên*,... Mỗi điệu *lí* đều có một nội dung rõ rệt, hoặc phổ biến những kinh nghiệm sản xuất, hoặc ca ngợi những đức tính của người lao động, nói về cảnh đẹp trong thiên nhiên, hoặc phản ánh những tâm trạng, tình cảm của con người,...

Cũng như nhiều vùng miền trên đất nước ta, *hò* là những điệu dân ca rất phổ biến ở Nam Bộ, điệu *hò* thường vang lên khi người dân chèo thuyền trên sông nước, kênh rạch,... Đồng bằng miền Tây Nam Bộ chằng chịt những dòng kênh, những con sông, cho nên người dân đã sáng tạo ra biết bao điệu *hò* đặc sắc, vô cùng truyền cảm, có thể kể như : *Hò mộc, Hò huê tình, Hò đôi, Hò thơ, Hò truyện*,... Nội dung của *hò* phần lớn dựa trên cơ sở thơ lục bát, có khi giữ nguyên, có khi mở rộng câu thơ để khớp với âm điệu của câu *hò*. Mỗi địa phương lại có điệu *hò* riêng, như : *Hò Đồng Tháp, Hò Trà Vinh, Hò Bến Tre, Hò Cần Thơ*,... Ngoài các điệu *hò* trên sông nước còn có những điệu *hò* trên cạn như : *Hò xay lúa, Hò cấy lúa, Hò mái ỏ, Hò giòng đồng*,...

Âm điệu đặc sắc trong dân ca Nam Bộ đã được nhiều nhạc sĩ sử dụng làm chất liệu để sáng tác nên những bài hát mới đậm đà bản sắc dân tộc.

Tiết 6

- Ôn tập bài hát : *Vui bước trên đường xa*
- Nhạc lí : Nhịp và phách – Nhịp $\frac{2}{4}$
- Tập đọc nhạc : TĐN số 2

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy vừa hát vừa vỗ tay với bài *Vui bước trên đường xa*, lần lượt theo các kiểu sau : theo nhịp, theo phách, theo tiết tấu lời ca.
2. Câu hát "*Chim đậu trên cành, chim hót líu lo*" có trong bài dân ca nào ?
  - A. *Lí kéo chài*
  - B. *Lí cây xanh*
  - C. *Lí cây bông*
  - D. *Lí chuồn chuồn*
3. Bài TĐN số 2 – *Mùa xuân trong rừng* có bao nhiêu ô nhịp ?
  - A. 8 ô nhịp
  - B. 12 ô nhịp
  - C. 14 ô nhịp
  - D. 16 ô nhịp
4. Có bạn chép nhạc bài TĐN số 2 – *Mùa xuân trong rừng* nhưng bị sai và thiếu một vài chỗ. Em hãy phát hiện và sửa lại cho đúng.

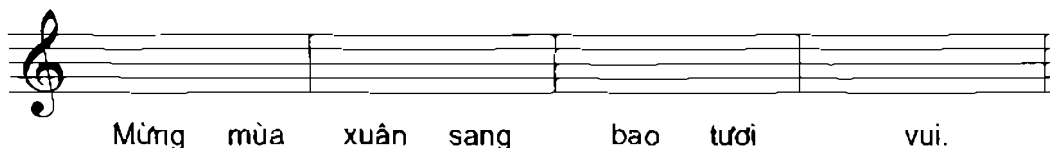
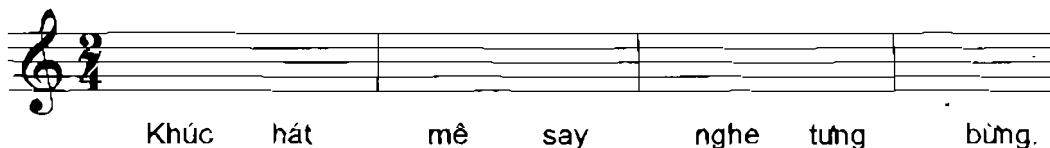
5. Trong bài TĐN số 2 – *Mùa xuân trong rừng*, có những tên nốt gì ? Em hãy sắp xếp lại thành một thang âm từ thấp lên cao và ghi lên khuông nhạc.

6. Các câu nào trong bài TĐN số 2 – *Mùa xuân trong rừng* có giai điệu giống nhau ?

- A. Câu 1 và câu 2
- B. Câu 1 và câu 3
- C. Câu 2 và câu 3
- D. Câu 2 và câu 4

7. Viết lên khuông nhạc các nốt nhạc ứng với lời ca dưới đây trong bài TĐN số 2 – *Mùa xuân trong rừng* :

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Phách

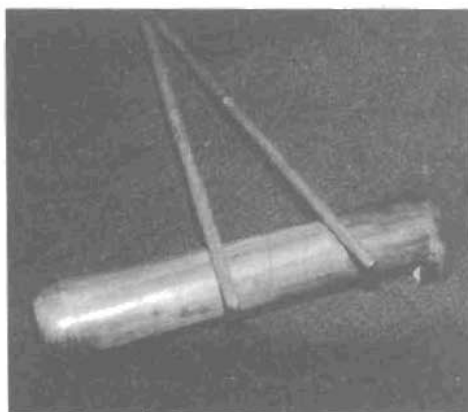
Như các em đã biết, khái niệm "phách" có nghĩa là để chỉ đơn vị thuộc một phần của nhịp. Phách có thể là nốt đen, có thể là nốt móc đơn, có thể là nốt trắng, tùy theo đó là nhịp gì. Chẳng hạn, nhịp $\frac{2}{4}$ thì mỗi phách trong nhịp là nốt đen, nhịp $\frac{2}{2}$ thì mỗi phách là nốt trắng, nhịp $\frac{3}{8}$ thì mỗi phách là nốt móc đơn.

Tuy nhiên, "phách" còn có nghĩa khác, đó là chỉ một loại nhạc cụ gõ bằng gỗ hoặc bằng tre. Thí dụ bộ phách trong hát ca trù (hát ả Đào) gồm bàn phách bằng

tre già dài khoảng 30 xăng-ti-mét, lá phách làm bằng 2 mảnh tre (có khi bằng gỗ) để chập vào nhau. Cũng có nơi gọi là song loan, cặp kè, đó là nhạc cụ dùng để gõ "phách".

Phách dùng để giữ nhịp trong hát ca trù, hát xẩm, đám ma, múa thiêng, múa dân gian tài tử, trong cải lương, tuồng, ca Huế. Âm thanh của phách nghe chắc, khoẻ, rộn rã.

Trong trường học hiện nay, các em hay dùng cái gọi là "thanh phách". Đó cũng chính là một nhạc cụ gỗ đơn giản để gõ phách, giữ nhịp đấy các em ạ !

Phách

Tiết 7

– Tập đọc nhạc : TĐN số 3

– Cách đánh nhịp $\frac{2}{4}$

– Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Văn Cao và bài hát
Làng tôi

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Trong bài TĐN số 3 – *Thật là hay*, có những tên nốt gì ? Em hãy sắp xếp lại thành một thang âm từ thấp lên cao và ghi lên không nhạc.

2. Bài TĐN số 3 – *Thật là hay* có bao nhiêu ô nhịp ? Em có nhận xét gì về hình tiết tấu trong bốn câu nhạc của bài này ?

3. Có bạn chép nhạc hai câu hát mở đầu của bài TĐN số 3 – *Thật là hay* nhưng bị sai một vài chỗ. Em hãy phát hiện và sửa lại cho đúng.

4. Trong các bài hát dưới đây, bài nào là sáng tác của nhạc sĩ Văn Cao ?

A. *Hà Nội niềm tin và hi vọng*

B. *Bài ca Hà Nội*

C. *Hà Nội một trái tim hồng*

D. *Tiến về Hà Nội*

5. Nhịp $\frac{2}{4}$ là loại nhịp có mấy phách ?

A. 2 phách

B. 3 phách

C. 4 phách

D. 6 phách

6. Mỗi phách trong nhịp $\frac{2}{4}$ là nốt gì ?

A. Nốt móc đơn

B. Nốt đen

C. Nốt trắng

D. Nốt tròn

7. Hãy kể tên một vài bài hát của nhạc sĩ Văn Cao mà em biết.

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Thế nào là đồng ca, hợp xướng ?

Để phân biệt hát "đồng ca" hay "hợp xướng", người ta thường căn cứ vào số lượng người hát và xem là "hát có bè" hay "hát không có bè".

Đồng ca là hát đồng người (từ vài chục người đến hàng trăm người) nhưng tất cả chỉ hát cùng một giai điệu như nhau (một bè). Hình thức này còn gọi là hát tập thể.

Hợp xướng cũng là hát đồng người (từ vài chục người đến hàng trăm người) nhưng được chia thành nhiều bè hát khác nhau, có bè cao, bè thấp, với nhiều giọng : nam cao, nam trung, nam trầm, nữ cao, nữ trung, nữ trầm,...

Hợp xướng là hình thức nghệ thuật trình diễn bằng giọng hát, có yêu cầu luyện tập công phu. Hợp xướng lại chia ra nhiều hình thức : hợp xướng nữ, hợp xướng nam, hợp xướng hỗn hợp, hợp xướng không có dàn nhạc đệm hoặc hợp xướng có dàn nhạc đệm, hợp xướng thiếu nhi.

Trong nhà trường, nên tổ chức các đội hợp xướng cho học sinh - thiếu nhi tham gia, không chỉ rèn luyện cho các em tính kỉ luật cao và tinh thần tập thể, mà còn được nâng cao về thẩm mỹ âm nhạc và phát triển khả năng tai nghe rất tốt.

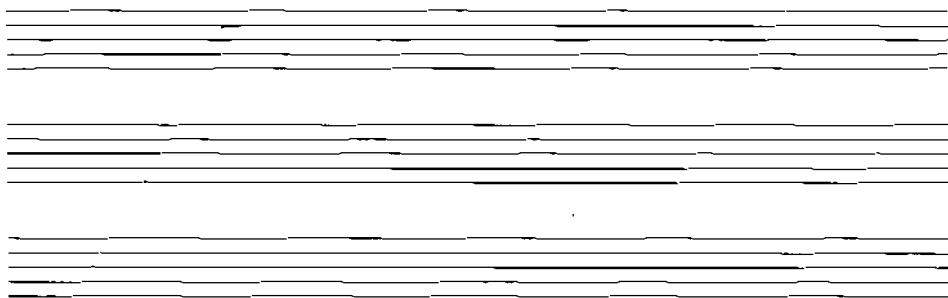

Dàn hợp xướng thiếu nhi

7. Trong bốn yếu tố của âm nhạc (cao độ, trường độ, cường độ, âm sắc), hai yếu tố nào là quan trọng nhất ?

- A. Trường độ và cường độ
- B. Cường độ và âm sắc
- C. Âm sắc và cao độ
- D. Cao độ và trường độ

8. Viết khoá Son và các nốt nhạc đúng vị trí trên khuông (Đồ, Rê, Mi, Pha, Son, La, Si, Đồ) từ thấp lên cao và từ cao xuống thấp, với trường độ như sau :
khuông thứ nhất là nốt đen, khuông thứ hai là nốt trắng, khuông thứ ba là nốt móc đơn.

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Điều em chưa biết về bài hát *Happy Birthday* (Chúc mừng sinh nhật)

Đó là một bài hát xinh xắn, gọn gàng, dễ thuộc, dễ nhớ, mà tác giả của nó đã nhận được số tiền bản quyền khổng lồ – hàng chục triệu đô la. Nghe có vẻ như khó tin nhưng lại là một sự thật.

Chắc các em đều biết bài hát này :

Mừng ngày sinh một đoá hoa

Mừng ngày sinh một khúc ca

Mừng ngày đã sinh cho cuộc đời

Những khúc ca và đoá hoa

Bài này không chỉ phổ biến rộng rãi ở Việt Nam mà đã được hàng triệu người trên thế giới biết đến trong hơn một thế kỉ qua.

Bài *Happy Birthday* (Chúc mừng sinh nhật) ra đời từ năm 1893, do một giáo viên mẫu giáo tại Ken-tắc-ki (Hoa Kỳ), bà Mi-đơ-rít Hìn-lơ (Mildred Hill) nghĩ ra, với một giai điệu hết sức đơn giản như chúng ta đã biết. Không rõ đó là sáng tác mới hoàn toàn hay phóng tác từ âm nhạc dân gian. Pét-ti Hìn-lơ (Patty Hill), em gái của bà cũng là một giáo viên đã viết lời để trở thành một ca khúc dễ thương, còn có tên là *Good Morning to All* (Xin chào buổi sáng). Bài hát ngày càng được trẻ em ưa thích và thường được hát trong các bữa tiệc sinh nhật. Lời cũ bị lãng quên dần, khi đó nền công nghiệp giải trí Hoa Kỳ rất phát triển, bài hát này đã được sử dụng ở rất nhiều nơi, trên các phương tiện truyền thông đại chúng, trong phim ảnh, tại các tụ điểm ca nhạc, với tên gọi *Happy Birthday* và ca từ mới.

Năm 1934, người họ hàng của Hìn-lơ tên là Giэт-si-ca Hìn-lơ (Jessica Hill) đăng kí bản quyền ca khúc của chị mình, tên chính thức của bài hát là *Happy Birthday* và tác quyền mỗi năm được hưởng tới vài triệu đô la (theo luật quốc tế, người nhận quyền sở hữu trí tuệ được hưởng trong 50 năm, sau đó tác phẩm sẽ trở thành tài sản chung của nhân loại). Bà Giэт-si-ca Hìn-lơ đã lập "Quỹ Hìn-lơ" để sử dụng số tiền thụ hưởng với mục đích phục vụ xã hội.

Đây là một trong những bài hát mà cả thế giới hát nhiều nhất, với nhiều ngôn ngữ khác nhau. Nó vẫn đang tồn tại và được mọi người ưa thích cho đến ngày nay ở khắp mọi nơi.

(Theo bài viết của Tiểu Phương –
Nguồn : *Lao động.com.vn*)

Tiết 9

Học hát : Bài *Hành khúc tới trường*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Nội dung của bài *Hành khúc tới trường* nói về điều gì ?

- A. Tình cảm yêu mến quê hương
- B. Phong cảnh thiên nhiên vào buổi sáng

- C. Cảnh buổi sáng, các bạn học sinh vui vẻ đến trường
D. Học sinh và mái trường
2. Bài *Hành khúc tới trường* có tính chất âm nhạc như thế nào ?
A. Nhẹ nhàng, tha thiết
B. Nhịp nhàng, tự hào
C. Trữ tình, tình cảm
D. Vui tươi, nháy múa
3. Bài hát nào dưới đây là nhạc của Pháp ?

- A. *Chúc mừng sinh nhật*
B. *Chú chim nhỏ dễ thương*
C. *Ước mơ*
D. *Chúc mừng*

4. Giai điệu dưới đây phù hợp với câu hát nào trong bài *Hành khúc tới trường* ?

- A. *Mặt Trời lấp ló đằng chân trời xa*
B. *Rộn ràng chân hươu đều theo tiếng ca*
C. *Non sông ta bao la mến yêu sao đất quê hương*
D. *Vui như chim reo ca tiếng hát em dưới mái trường*
5. Hãy liệt kê các hình nốt nhạc có trong bài *Hành khúc tới trường*.
6. Theo em, bài *Hành khúc tới trường* phù hợp với hình thức biểu diễn nào (đơn ca, song ca, tam ca, tốp ca, đồng ca) ? Tại sao ?
7. Có người đặt lời mới cho bài *Hành khúc tới trường* nhưng trình tự các câu hát đã bị thay đổi. Dưới đây là các câu hát mới :

Yêu quê hương bao la, ánh nắng tươi thắm chan hoà.

Biển trời lấp lánh từng cánh hải âu.

Bay đi xa đi xa, hãy vút lên những cánh chim.

Tay trong tay bên nhau, ta cùng hoà ca.

Dập dờn sóng nước thuyền ơi lướt mau.

Tay trong tay bên nhau, ta cùng hoà ca.

Em hãy sắp xếp lại các câu hát mới theo trình tự phù hợp với giai điệu của bài *Hành khúc tới trường* rồi hát lên.

8. Hãy tập sáng tác lời ca mới cho bài *Hành khúc tới trường* theo chủ đề tự chọn (em có thể hợp tác cùng các bạn để làm việc này).

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Ở Việt Nam, ngoài bài *Hành khúc tới trường* nhạc của Pháp, do nhạc sĩ Phan Trần Bảng và Lê Minh Châu đặt lời, còn có một lời ca khác viết về đàn gà con mà trẻ em ở các trường mầm non thường nghe hoặc hát với tên bài là *Đàn gà con* hoặc *Đàn gà trong sân*.

Nhạc của bài *Hành khúc tới trường* đã được phổ biến vào Việt Nam cách đây hàng nửa thế kỉ. Tác giả Phan Trần Bảng đã ghi âm và đặt lời cùng tác giả Lê Minh Châu. Hiện nay, bài hát này được in trong sách giáo khoa môn Âm nhạc lớp 6. Còn bài *Đàn gà con* (hoặc *Đàn gà trong sân*) do một tác giả nào đó đặt lời theo giai điệu trên cũng đã được in vào sách.

Dưới đây là bản gốc của bài *Hành khúc tới trường*. Bài hát có tên là *Le carillonneur* (Người kéo chuông), được in trong cuốn *Le Livre Des Chansons* do tác giả Rô-lan Sa-ba-ti-ơ (Roland Sabatier) sưu tầm, tuyển chọn, Nhà xuất bản Ga-li-mác (Gallimard), 1984.

LE CARILLONNEUR

(Người kéo chuông)

Mau - dit sois - tu, ca - ril - lon - neur.

Toi qui na - quis pour mon mal - heur!

Dès le point du jour à la cloche il s'ac-croche.

Et le soir en - cor' ca - ril - lon - ne plus fort.

Quand son - ne - ra - t-on - la mort du son - neur?

Tiết 10

– Tập đọc nhạc : TĐN số 4

– Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước
và bài hát *Lên đàng*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Viết vào chỗ trống những thông tin phù hợp.

Bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da) có :

- a) Nốt nhạc cao nhất là nốt .....
- b) Nốt nhạc thấp nhất là nốt .....
- c) Về trường độ, sử dụng các hình nốt .....

2. Có bạn chép bốn ô nhịp cuối của bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da) nhưng bị sai một vài nốt nhạc. Em hãy phát hiện và sửa lại cho đúng.

3. Hãy hát lời ca dưới đây theo giai điệu của bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da) :

Nào cùng nhau cầm tay ta vui múa và ta hát muôn câu ca.

Chân chứa tình mến thương chúng mình sát vai với lòng thiết tha.

4. Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước bắt đầu sáng tác âm nhạc từ khi bao nhiêu tuổi ?

A. Khoảng 12, 13 tuổi

B. Khoảng 15, 16 tuổi

C. Khoảng 19, 20 tuổi

D. Ngoài 20 tuổi

5. Trong các bài hát dưới đây, bài nào là sáng tác của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước ?

A. *Em yêu hoà bình*

B. *Em yêu trường em*

C. *Reo vang bình minh*

D. *Bay cao tiếng hát ước mơ*

6. Trong các bài hát dưới đây, bài nào không phải là sáng tác của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước ?

A. *Lên đàng*

B. *Hồn tử sĩ*

C. *Giải phóng miền Nam*

D. *Tiến về Hà Nội*

7. Lời ca của bài *Lên đàng* nhắc đến những địa danh lịch sử nào ?

A. Hoàn Kiếm, Đống Đa

B. Ba Đình, Chi Lăng

C. Thăng Long, Đông Đô

D. Bạch Đằng, Chi Lăng

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước là một người thông minh và có năng khiếu đặc biệt về âm nhạc. Ngay từ nhỏ, ông đã biết đàn ca và tham gia những hoạt động văn nghệ ở

trường phổ thông. Sau khi đậu tú tài ở Sài Gòn, Lưu Hữu Phước ra Hà Nội học Đại học Y khoa năm 1940. Ông đã có "tuyên ngôn" chứa đựng một tư tưởng lớn :

Một cánh tay khoẻ

Một khối óc sáng suốt

Một quả tim dũng cảm

Một mục đích thanh cao

Lưu Hữu Phước tham gia hoạt động văn nghệ trong phong trào sinh viên từ những năm đó và đã sáng tác nhiều bài hát chứa đựng tình yêu nước, yêu đồng bào, khơi dậy tình cảm và nghĩa vụ của thanh niên trong hoàn cảnh đất nước đang bị thực dân Pháp đô hộ. Đó là các bài hát : *Người xưa dân tá, Quốc dân hành khúc, Bạch Đằng giang, Ải Chi Lăng, Thiếu nữ Việt Nam, Khải hoàn ca, Hồn tử sĩ, Hội nghị Diên Hồng, Xếp bút nghiên. Lên đường...* Nhạc của Lưu Hữu Phước có sức phổ biến rộng rãi đến lớp lớp tuổi trẻ, động viên họ đi theo tiếng gọi cứu nước, đập đổ ách thống trị của thực dân Pháp. Những tác phẩm của ông đã có ảnh hưởng vô cùng rộng rãi tới công chúng.

Trong thời kì kháng chiến chống thực dân Pháp, từ năm 1946 – 1954, Lưu Hữu Phước có những bài hát như *Tuổi hai mươi, Đông Nam Á châu, Hăng-ri Mác-tanh* và đặc sắc nhất là bài *Ca ngợi Hồ Chủ tịch* (1947) :

Sao vàng phấp phới ánh hồng sáng tươi

Toàn Việt Nam đón chào ngày mới

Hồ Chí Minh dắt toàn dân nước ta

Vững bền tranh đấu cho đời chúng ta...

Bước vào giai đoạn chống đế quốc Mỹ cứu nước, Lưu Hữu Phước viết *Giải phóng miền Nam* (lời cộng tác với Mai Văn Bộ, Huỳnh Văn Tiểng), ông kí bút danh là Huỳnh Minh Siêng (1961). Đây là một bài ca hết sức phổ biến và có tác động tới hàng chục triệu người dân hai miền Nam – Bắc trong cuộc chiến đấu vì sự nghiệp thống nhất Tổ quốc :

Giải phóng miền Nam chúng ta thề quyết tiến bước

Diệt đế quốc Mỹ phá tan bè lũ bán nước.

Ôi xương tan, máu rơi, lòng hận thù ngút trời

Sông núi bao năm cắt rời...

Sau đó, Lưu Hữu Phước sáng tác nhiều bài hát, như : *Giờ hành động, Tiến về Sài Gòn, Xuống đường. Tình Bác sáng đời ta...*

Bài *Tiếng gọi thanh niên* của Lưu Hữu Phước trong suốt một thời gian dài, Ngụy quyền Sài Gòn (cũ) đã lấy nhạc, sửa lại lời dùng làm "Quốc ca" để chào cờ "ba sọc" – cờ của chính quyền Sài Gòn cũ. Còn bài *Giải phóng miền Nam* của ông cũng trở thành bài ca chính thức của Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam, được sử dụng trong nghi lễ chào cờ Cách mạng. Trường hợp một tác giả có hai bài hát được hai chính quyền đối lập dùng làm lễ ca, trong khi nhạc sĩ – tác giả là người của phe chính nghĩa, đó là hiện tượng có một không hai trong lịch sử âm nhạc thế giới !

Một số ca khúc thiếu nhi của Lưu Hữu Phước rất gắn bó với tuổi thơ Việt Nam trong nhiều năm qua, như : *Reo vang bình minh, Thiếu nhi thế giới liên hoan, Mùa vui...* Ngoài ra, ông còn viết một số ca cảnh, nhạc cảnh, hợp xướng,...

Tên tuổi và sự nghiệp âm nhạc của nhạc sĩ Lưu Hữu Phước gắn liền với sự nghiệp Cách mạng của nhân dân Việt Nam suốt từ những năm 1940 đến sau năm 1975 – khi nước nhà thống nhất và tiếp tục ghi dấu tới ngày nay.

Tiết 11

- Ôn tập bài hát : *Hành khúc tới trường*
- Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 4
- Âm nhạc thường thức : Sơ lược về dân ca Việt Nam

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Em hãy vừa hát vừa gõ đệm với bài *Hành khúc tới trường*, lần lượt theo các kiểu sau : theo phách, theo nhịp, theo tiết tấu lời ca.

2. Hình tiết tấu dưới đây phù hợp với câu hát nào trong bài *Hành khúc tới trường* ?

- A. Mặt Trời lấp ló đằng chân trời xa
- B. Non sông ta bao la mền yền sao đất quê hương
- C. Vui như chim reo ca tiếng hát em dưới mái trường
- D. La la la la la la la la la

3. Hãy đọc nhạc bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da) kết hợp đánh nhịp $\frac{2}{4}$.

4. Câu hát "Rằng có biết, biết hay chẳng, rằng có nhớ, nhớ hay chẳng" có trong bài dân ca nào ?

- A. Cò lả
- B. Xoè hoa
- C. Gà gáy
- D. Bạn ơi lắng nghe

5. Câu hát "Con le le đánh trống thổi kèn" có trong bài dân ca nào ?

- A. Bạn ơi lắng nghe
- B. Bắc kim thang
- C. Lí cây xanh
- D. Ngày mùa vui

6. Câu hát "Đàn chim vui bầy" có trong bài dân ca nào ?

- A. Chim sáo
- B. Quê hương tươi đẹp
- C. Màu xanh quê hương
- D. Hát mừng

7. Hãy kể tên một vài bài dân ca mà em biết.

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Sau khi học xong chương trình Âm nhạc ở Tiểu học, các em đã được học 11 bài dân ca, đó là :

– Quê hương tươi đẹp (dân ca Nùng) : lớp 1

- *Li cây xanh* (dân ca Nam Bộ) : lớp 1
- *Xoè hoa* (dân ca Thái) : lớp 2
- *Bắc kim thang* (dân ca Nam Bộ) : lớp 2
- *Gà gáy* (dân ca Cống) : lớp 3
- *Ngày mùa vui* (dân ca Thái) : lớp 3
- *Bạn ơi lắng nghe* (dân ca Ba-na) : lớp 4
- *Cò lả* (dân ca đồng bằng Bắc Bộ) : lớp 4
- *Chim sáo* (dân ca Khmer) : lớp 4
- *Màu xanh quê hương* (dân ca Khmer) : lớp 5
- *Hát mừng* (dân ca Hrê) : lớp 5

Dân ca là một bộ phận trong kho tàng văn hoá dân gian, được hình thành và phát triển trong lịch sử phát triển của một dân tộc. Đó là những bài ca không có tác giả cụ thể, được phổ biến bằng phương pháp truyền miệng và lưu lại từ đời này qua đời khác.

Vườn hoa dân ca ở Việt Nam vô cùng phong phú. Với 54 dân tộc sinh sống trên dải đất hình chữ S đã hình thành nên các vùng, miền dân ca từ Bắc chí Nam, đến các vùng dân tộc Tây Bắc, Việt Bắc, Tây Nguyên,... rất đa dạng. Đặc điểm về nội dung của dân ca thường gắn liền với các sinh hoạt xã hội, phản ánh tâm tư, tình cảm của người lao động. Chẳng hạn, trong sinh hoạt của cộng đồng, có các bài dân ca về chèo thuyền, hái cùi, xay lúa, đi cấy, xe chỉ, vãi mạ ; các bài ru con, ru em, mời rượu, đố hoa, mừng nhà mới,... Thể hiện các phong tục, lễ bái ở mỗi địa phương có hát chầu văn, hát then, hát sắc bùa,... Do lưu truyền bằng phương pháp truyền miệng nên dân ca có tính dị bản, nghĩa là cùng một bài, song mỗi nơi có thể hát khác nhau đôi chút, dĩ nhiên vẫn trên một cái khung chung.

Âm nhạc dân gian nói chung và dân ca nói riêng mang tính địa phương rất rõ nét, thể hiện qua âm điệu và đặc biệt là qua ngôn ngữ lời ca. Hầu hết các bài dân ca được hình thành từ các bài thơ, các câu ca dao, nên lời ca giàu tính văn học. Có làn điệu mang tính ngâm vịnh, tự sự, giống như kiểu hát nói, hát tự do, không có khuôn nhịp rõ ràng. Có những bài dân ca giai điệu khá phong phú, thường sử dụng luyến láy, các tiếng đệm lót, đưa hơi, các hư từ không có nghĩa nhưng lại góp phần tích cực làm cho âm nhạc trôi chảy, lưu loát.

Tiết 12

Học hát : Bài *Đi cấy*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Bài *Đi cấy* được hình thành từ thể loại thơ nào ?

- A. Thơ tự do
- B. Thơ bốn chữ
- C. Thơ năm chữ
- D. Thơ lục bát

2. Tổ khúc *Múa đèn* gồm có bao nhiêu bài hát ?

- A. 6 bài
- B. 8 bài
- C. 10 bài
- D. 12 bài

3. Giai điệu dưới đây phù hợp với câu hát nào trong bài *Đi cấy* ?

- A. *Lên chùa bẻ một cành sen*
- B. *Ăn cơm bằng đèn đi cấy sáng trăng*
- C. *Ba bốn cô có hẹn cùng chăng*
- D. *Thắp đèn ta sẽ chơi trăng*

4. Hình ảnh nào dưới đây không có trong bài *Đi cấy* ?

- A. Sáng trăng
- B. Dệt vải
- C. Thắp đèn
- D. Lên chùa

5. Trong bài *Đi cấy* có :

a) Nốt nhạc cao nhất là nốt gì ?

b) Nốt nhạc thấp nhất là nốt gì ?

6. Hãy liệt kê các hình nốt nhạc có trong bài *Đi cấy*.

7. Viết tiếp lời ca của bài *Đi cấy* vào chỗ trống :

Lên chùa bẻ một ....., lên chùa bẻ một .....

Ăn cơm ..... đi cấy .....

Ba bốn cô có hẹn ..... có bạn .....

Thắp đèn ta sẽ chơi trăng ..... chơi trăng .....

Ý rằng ..... Cầu cho ..... êm êm lại ngoài êm.

Tiết 13

– Ôn tập bài hát : *Đi cấy*

– Tập đọc nhạc : TĐN số 5

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy vừa hát vừa gõ đệm với bài *Đi cấy*, lần lượt theo hai kiểu sau : theo phách, theo nhịp.

2. Có người đặt lời mới cho bài *Đi cấy* nhưng trình tự các câu hát đã bị thay đổi. Dưới đây là các câu hát mới :

Tiếng cười rộn vang, mùa xuân đang đến.

Theo đàn chim én lướt bay qua vườn, lướt bay qua vườn.

Xuân về hái một nhành hoa, xuân về hái một nhành hoa.

Trên khắp nẻo đường xa.

Muôn cánh hoa thắm đượm tình thân, thắm đượm tình thân.

Vui bên bạn hiền ta cất tiếng ca.

Em hãy sắp xếp lại các câu hát mới theo trình tự phù hợp với giai điệu của bài *Đi cấy* rồi hát lên.

3. Dưới đây là hình tiết tấu mở đầu của bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa nhưng còn thiếu một vài hình nốt. Em hãy viết bổ sung những hình nốt đó.

4. Dưới đây là hình tiết tấu của câu nào trong bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa ?

- A. Câu 1
B. Câu 2
C. Câu 3
D. Câu 4
5. Hai câu nào trong bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa có giai điệu giống nhau ?
A. Câu 1 và câu 2
B. Câu 2 và câu 3
C. Câu 3 và câu 4
D. Câu 1 và câu 4
6. Cao độ của bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa sử dụng những nốt nhạc nào ?
A. Đồ - Rê - Mi - Pha - Son
B. Đồ - Rê - Mi - Pha - Son - La
C. Đồ - Rê - Mi - Son - La - Đồ
D. Đồ - Rê - Mi - Son - La - Si - Đồ
7. Viết vào chỗ trống những thông tin phù hợp.
Bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa có :
a) Nốt nhạc cao nhất là nốt .....
b) Nốt nhạc thấp nhất là nốt .....
c) Về trường độ, sử dụng các hình nốt .....

8. Có bạn chép bốn ô nhịp cuối của bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa nhưng bị sai hai nốt nhạc. Em hãy phát hiện và sửa lại cho đúng.

Tiết 14

- Ôn tập bài hát : *Đi cấy*
- Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 5
- Âm nhạc thường thức : Sơ lược về một số nhạc cụ dân tộc phổ biến

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy trình bày bài *Đi cấy*, kết hợp vận động theo nhạc hoặc đánh nhịp $\frac{2}{4}$.
2. Hãy đọc nhạc, ghép lời bài TĐN số 5 – *Vào rừng hoa*, kết hợp đánh nhịp $\frac{2}{4}$.
3. Trong các loại nhạc cụ dưới đây, loại nào được làm bằng trúc ?
  - A. Trống
  - B. Đàn nhị
  - C. Mõ
  - D. Sáo
4. Trong các loại đàn dưới đây, loại nào có ít dây nhất ?
  - A. Đàn bầu
  - B. Đàn tranh
  - C. Đàn nhị
  - D. Đàn nguyệt
5. Trong các loại đàn dưới đây, loại nào có nhiều dây nhất ?
  - A. Đàn bầu
  - B. Đàn tranh

C. Đàn nhị

D. Đàn nguyệt

6. Trong các loại đàn dưới đây, loại nào dùng cung kéo ?

A. Đàn bầu

B. Đàn tranh

C. Đàn nhị

D. Đàn nguyệt

7. Hãy kể tên những nhạc cụ dân tộc mà em biết.

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Có một số câu chuyện, bài thơ, bài hát đã mô tả âm sắc của các nhạc cụ.
Chẳng hạn :

– Tiếng đàn trong câu chuyện Thạch Sanh :

*Đàn kêu tích tịch tình tang,
Ai mang công chúa dưới hang lên trần.*

– Tiếng đàn trong *Truyện Kiều* của Nguyễn Du :

*Trong như tiếng hạc bay qua,
Đục như nước suối mới sa nửa vời.
Tiếng khoan như gió thoảng ngoài,
Tiếng mau sầm sập như trời đổ mưa.*

– Bài hát *Cộc cách tùng cheng* (của nhạc sĩ Phan Trần Bảng) đã mô tả âm sắc của sênh, thanh la, mõ, trống :

*Sênh kêu nghe tiếng vui nhất cách cách cách, cách cách cách.
Thanh la kêu tiếng rất vang cheng cheng cheng, cheng cheng cheng.
Mõ kêu nghe sao đĩnh đạc cộc cộc cộc, cộc cộc cộc.
Trống kêu rộn rã tung bừng tùng tùng tùng, tùng tùng tùng.*

Tiết 15

Ôn tập

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy trình bày bài *Hành khúc tới trường* và bài *Đi cấy*, kết hợp gõ đệm hoặc vận động theo nhạc.

2. Hãy trình bày bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da) và TĐN số 5 – *Vào rừng hoa*, kết hợp gõ đệm hoặc đánh nhịp.

3. Bài *Hành khúc tới trường* là nhạc của nước nào ?

- A. Áo   B. Đức   C. Nga   D. Pháp

4. Nội dung của bài *Hành khúc tới trường* nói về điều gì ?

- A. Tình cảm yêu mến quê hương
B. Phong cảnh thiên nhiên vào buổi sáng
C. Cảnh buổi sáng, các bạn học sinh vui vẻ đến trường
D. Học sinh và mái trường

5. Bài *Đi cấy* là dân ca của vùng miền nào ?

- A. Thanh Hoá
B. Bắc Ninh
C. Đồng bằng Bắc Bộ
D. Miền núi phía Bắc

6. Dưới đây là hình tiết tấu mở đầu của bài TĐN số 5 – *Vào rừng hoa* nhưng còn thiếu một vài hình nốt. Em hãy viết bổ sung những hình nốt đó.

7. Có bạn chép bốn ô nhịp đầu của bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da) nhưng bị sai hai nốt nhạc. Em hãy phát hiện và sửa lại cho đúng.

Tiết 16

Ôn tập

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy trình bày các bài hát *Tiếng chuông và ngọn cờ*, *Vui bước trên đường xa*, *Hành khúc tới trường*, *Đi cấy*, kết hợp gõ đệm hoặc vận động theo nhạc.

2. Câu hát "Vui như chim reo ca tiếng hát em dưới mái trường" có trong bài hát nào ?

- A. *Tiếng chuông và ngọn cờ*
- B. *Hành khúc tới trường*
- C. *Vui bước trên đường xa*
- D. *Đi cấy*

3. Câu hát "Muôn người chung một lời quyết tâm" có trong bài hát nào ?

- A. *Tiếng chuông và ngọn cờ*
- B. *Hành khúc tới trường*
- C. *Vui bước trên đường xa*
- D. *Đi cấy*

4. Hãy đánh số thứ tự (1, 2, 3, 4) vào ô trống đặt cạnh các bức ảnh dưới đây theo trình tự phù hợp với lời ca của bài *Hành khúc tới trường*.

5. Nói tên bài hát cho đúng với tên tác giả (hoặc xuất xứ) :

Tên bài hát	Tên tác giả (hoặc xuất xứ)
Tiếng chuông và ngọn cờ	Nhạc Pháp
Hành khúc tôi trường	Dân ca Thanh Hoá
Vui bước trên đường xa	Dân ca Nam Bộ
Đi cấy	Phạm Tuyên

6. Viết tiếp lời ca của bài *Tiếng chuông và ngọn cờ* vào chỗ trống :

Thế giới quanh em ..... mỗi sớm bình minh.

Bàn tay em điểm tô cho ..... đẹp xinh.

Thế giới muốn ..... và chán ghét .....

Cùng hoà chung ..... chúng em có chung .....

Tiết 17

Ôn tập

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy đọc nhạc, ghép lời các bài TĐN đã học, kết hợp gõ đệm hoặc đánh nhịp.

2. Dưới đây là hình tiết tấu mở đầu của bài TĐN nào ?

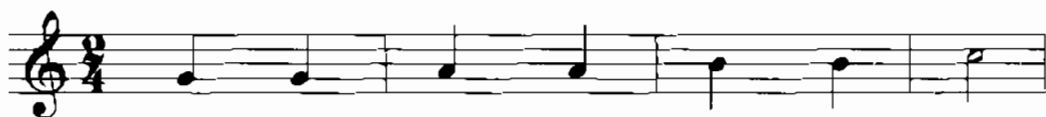
A. Bài TĐN số 2 – Mùa xuân trong rừng

B. Bài TĐN số 3 – Thật là hay

C. Bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da)

D. Bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa

3. Giai điệu dưới đây có trong bài TĐN nào ?

A. Bài TĐN số 2 – Mùa xuân trong rừng

B. Bài TĐN số 3 – Thật là hay

C. Bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da)

D. Bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa

4. Giai điệu dưới đây có trong bài TĐN nào ?

A. Bài TĐN số 2 – Mùa xuân trong rừng

B. Bài TĐN số 3 – Thật là hay

C. Bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da)

D. Bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa

5. Viết tiếp vào chỗ trống những thông tin phù hợp :

a) Bài TĐN số 3 – Thật là hay do nhạc sĩ ..... sáng tác.

b) Bài TĐN số 5 – Vào rừng hoa do nhạc sĩ ..... sáng tác.

6. Hãy tập sáng tác lời ca mới cho bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da) theo chủ đề tự chọn (em có thể hợp tác cùng các bạn để làm việc này).

Tiết 18

Ôn tập

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

- Nhịp $\frac{2}{4}$ cho biết điều gì ?
  - Mỗi nhịp có 2 phách, mỗi phách bằng một nốt móc đơn. Phách thứ nhất là phách mạnh, phách thứ hai là phách nhẹ.
  - Mỗi nhịp có 2 phách, mỗi phách bằng một nốt móc kép.
  - Mỗi nhịp có 2 phách, mỗi phách bằng một nốt đen. Phách thứ nhất là phách nhẹ, phách thứ hai là phách mạnh.
  - Mỗi nhịp có 2 phách, mỗi phách bằng một nốt đen. Phách thứ nhất là phách mạnh, phách thứ hai là phách nhẹ.
- Nhạc sĩ Văn Cao sáng tác bài *Tiến quân ca* (*Quốc ca*) vào năm nào ?
  - 1944
  - 1945
  - 1946
  - 1947
- Nhạc sĩ nào là tác giả của bài hát *Lên đàn* ?
  - Văn Cao
  - Lưu Hữu Phước
  - Phạm Tuyên
  - Hoàng Lân
- Những nhạc sĩ nào đã sáng tác bài hát mang tên *Ca ngợi Hồ Chủ tịch* ?
- Nối tên bài hát, bài TĐN cho đúng với tên tác giả (hoặc xuất xứ) :

Tên bài hát (hoặc bài TĐN)

Làng tôi

TĐN số 4

Vui bước trên đường xa

Đi cấy

Tên tác giả (hoặc xuất xứ)

Mô-da

Văn Cao

Dân ca Thanh Hoá

Dân ca Nam Bộ

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Có ba nhạc sĩ đều sáng tác bài hát mang tên *Làng tôi*, đó là Văn Cao, Chung Quân và Hồ Bắc. Ba tác phẩm có tên giống nhau này đều là những bài hát hay, được nhiều người đón nhận, yêu thích.

Dưới đây là phần mở đầu trong tác phẩm của Chung Quân :

LÀNG TÔI

(Trích)

Moderato espressivo Nhạc và lời : CHUNG QUÂN

Làng tôi có cây đa cao ngất từng
xanh có sông sâu lờ lững vờn quanh êm xuôi về
Nam. Làng tôi bao mái tranh san sát kể
nhau. Bóng tre ru bên mấy hàng cau. Đồng quê mơ màng!

Dưới đây là phần mở đầu trong tác phẩm của Hồ Bắc :

LÀNG TÔI

(Trích)

Nhạc và lời : HỒ BẮC

Làng tôi sau lũy tre mờ xa. Tình
quê yêu thương những nếp nhà. Làng
tôi yên ấm bao ngày qua. Những
chiều đàn em vui hoà ca.

Có ba nhạc sĩ sáng tác bài hát mang tên *Ca ngợi Hồ Chủ tịch*, đó là Văn Cao, Đỗ Nhuận và Lưu Hữu Phước.

Dưới đây là phần mở đầu trong tác phẩm của Văn Cao :

CA NGỢI HỒ CHỦ TỊCH

(Trích)

Moderato

Vừa phải - Trang nghiêm

Nhạc và lời : VĂN CAO

Người về đem tới ngày vui. Mùa
thu nắng cỏ Ba Đình với tiếng Người còn dịu dàng như tiếng đất

Dưới đây là phần mở đầu trong tác phẩm của Đỗ Nhuận :

CA NGỢI HỒ CHỦ TỊCH

(Trích)

Trang nghiêm Nhạc và lời : ĐỖ NHUẬN

Vằng vằng ánh sao vàng trên bóng
cờ Hồ Chí Minh thân yêu của dân. Người đứng
lên lãnh đạo cuộc kháng chiến trường
kì mưu ấm no cho dân Việt Nam.

Dưới đây là phần mở đầu trong tác phẩm của Lưu Hữu Phước :

CA NGÔI HỒ CHỦ TỊCH

(Trích)

Nhạc : LƯU HỮU PHƯỚC

Lời : NGUYỄN ĐÌNH THI -

LƯU HỮU PHƯỚC

Andantino

Chậm vừa - Trang nghiêm

Sao vàng phấp phới ánh hồng sáng

tươi. Toàn Việt Nam đón chào ngày

mới. Hồ Chí Minh dắt toàn dân nước ta. Vững

bền tranh đấu cho đời chúng ta.

Tiết 19

Học hát : Bài *Niềm vui của em*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Bài *Niềm vui của em* được viết ở loại nhịp gì ? Mỗi nhịp có mấy phách ?
2. Trong bài *Niềm vui của em*, tác giả đã dùng những hình nốt nào ?
3. Nội dung của bài *Niềm vui của em* nói về điều gì ?
  - A. Niềm vui của các bạn nhỏ miền núi khi lên rẫy
  - B. Niềm vui của mẹ khi đến trường vào buổi sáng
  - C. Ngôi trường của các em
  - D. Niềm vui của các bạn nhỏ miền núi khi đến trường và mẹ em cũng đến lớp học vào các buổi tối.
4. Bài *Niềm vui của em* có tính chất âm nhạc như thế nào ?
  - A. Trữ tình, tha thiết
  - B. Vui, sôi nổi
  - C. Nhanh, rộn ràng
  - D. Chậm, buồn
5. Hãy tập hát đúng nhạc và lời ca bài *Niềm vui của em*.
6. Trong các bài hát dưới đây, bài nào nói về thiếu nhi các dân tộc miền núi ?
  - A. *Đi tới trường* (có lời ca là "Từ nhà sàn xinh xắn...")
  - B. *Vui bước trên đường xa*
  - C. *Đi cấy*
  - D. *Hành khúc tới trường*
7. Bài *Niềm vui của em* phù hợp với hình thức biểu diễn nào (đơn ca, tốp ca, đồng ca) ? Tại sao ?
8. Trong bài *Niềm vui của em*, tác giả đã sử dụng hình ảnh thiên nhiên nào ?
  - A. Mặt Trăng
  - B. Hạt mưa
  - C. Mặt Trời
  - D. Ánh nắng

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Nhạc sĩ Nguyễn Huy Hùng (tác giả của bài hát *Niềm vui của em*) sinh năm 1954, quê ở Đại Lộc, Quảng Nam. Ông là hội viên Hội Nhạc sĩ Việt Nam, hiện nay đang công tác tại Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh Quảng Nam. Ông viết nhiều ca khúc và đã được phổ biến, giới thiệu trên các phương tiện thông tin đại chúng ở trung ương cũng như địa phương. Những ca khúc của ông mang đậm chất dân ca, trong đó có một số bài như : *Bên núi Ngũ Hành em hát, Trà My quê em, Tiếng hát bên dòng sông...* và đặc biệt là bài hát *Niềm vui của em* đã được học sinh trong cả nước rất yêu thích.

Tiết 20

– Ôn tập bài hát : *Niềm vui của em*

– Tập đọc nhạc : TĐN số 6

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy trình bày bài *Niềm vui của em*, kết hợp gõ đệm theo phách hoặc theo nhịp.

2. Trong bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi*, có những hình nốt nào ? Em hãy viết các hình nốt đó.

3. Bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi* được viết ở loại nhịp gì ? Hãy đánh dấu (×) vào ô trống mà em cho là đúng :

a) Nhịp $\frac{2}{4}$ ☐

b) Nhịp $\frac{3}{4}$ ☐

c) Nhịp $\frac{4}{4}$ ☐

4. Trong bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi*, có những ô nhịp nào giống nhau ?
Em hãy đánh số vào các ô nhịp để so sánh.

TRỜI ĐÃ SÁNG RỒI

Vừa thổi *Dân ca Pháp*

Trời đã sáng rồi. Trời đã sáng rồi.

Dây đi thôi! Dây đi thôi!

Chuông đã reo vang lên rồi. Chuông đã reo vang

lên rồi. Mau dậy thôi! Mau dậy thôi!

5. Giai điệu dưới đây phù hợp với câu hát nào trong bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi* ?

- A. *Mau dậy thôi ! Mau dậy thôi !*
- B. *Trời đã sáng rồi*
- C. *Chuông đã reo vang lên rồi*
- D. *Dây đi thôi ! Dây đi thôi !*

6. Hãy tập sáng tác lời ca mới cho bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi* theo chủ đề tự chọn (em có thể hợp tác cùng các bạn để làm việc này).

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Âm thanh

Trong cuộc sống hằng ngày, chúng ta được nghe rất nhiều âm thanh khác nhau. Khi các vật va chạm vào nhau thì phát ra âm thanh và âm thanh còn được tạo ra khi một vật nào đó chuyển động. Tiếng mưa rơi lộp độp trên mái nhà, tiếng gió thổi, tiếng chim hót líu lo, tiếng tích tắc của đồng hồ quả lắc, tiếng còi ô tô, tiếng còi tàu hoả và giọng nói của con người,... đều là những âm thanh mà ta thường gặp hằng ngày.

Có những âm thanh nghe rất chói tai, có âm thanh trầm, âm thanh bổng, dài, ngắn khác nhau. Tai của con người không thể nghe được tất cả các âm thanh. Những âm thanh quá cao hoặc quá trầm, tai thường không thể nghe thấy được. Không phải mọi âm thanh đều được dùng trong âm nhạc.

Những âm thanh được dùng trong âm nhạc bao gồm bốn yếu tố, đó là : cao độ, trường độ, cường độ và âm sắc.

Để ghi lại các âm thanh, người ta dùng các kí hiệu như sau :

1. Khuông nhạc : gồm 5 dòng kẻ và khoá nhạc
2. Nốt nhạc : gồm 7 nốt (Đô – Rê – Mi – Pha – Son – La – Si).
3. Các hình nốt nhạc : gồm hình nốt tròn, hình nốt trắng, hình nốt đen, hình nốt móc đơn, hình nốt móc kép và các dấu lặng tương ứng.

Tiết 21

– Nhạc lí : Nhịp $\frac{3}{4}$ – Cách đánh nhịp $\frac{3}{4}$

– Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Phong Nhã và bài hát
Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy cho biết nhịp $\frac{3}{4}$ khác nhịp $\frac{2}{4}$ như thế nào.

(Gợi ý : So sánh số phách trong một ô nhịp, độ dài của một phách và phách mạnh, nhẹ trong một ô nhịp).

2. Hãy nêu tính chất của nhịp $\frac{3}{4}$.

3. Trong nhịp $\frac{3}{4}$, độ dài của mỗi phách là nốt gì ? Hãy đánh dấu (x) vào ô trống mà em cho là đúng :

a) Nốt trắng ☐

b) Nốt đen ☐

c) Nốt móc đơn ☐

4. Khi đọc hoặc gõ phách bài viết ở nhịp $\frac{3}{4}$, cần nhấn vào phách nào ?

A. Phách thứ nhất

B. Phách thứ hai

C. Phách thứ ba

5. Hãy kể tên một vài bài hát viết ở nhịp $\frac{3}{4}$ mà em biết.

6. Hãy kể tên một vài bài hát của nhạc sĩ Phong Nhã mà em biết.

7. Bài hát *Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng* được nhạc sĩ Phong Nhã sáng tác vào năm nào ?

A. 1945

B. 1954

C. 1960

D. 1975

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Nhạc sĩ Phong Nhã sinh ngày 4/4/1924 (tên khai sinh là Nguyễn Văn Tường), quê ở Duy Tiên, Hà Nam. Ông công tác và sống tại Hà Nội. Phong Nhã là một trong số ít những nhạc sĩ đã dành trọn tâm sức của mình sáng tác âm nhạc cho tuổi thơ. Ông là một cán bộ phụ trách thiếu nhi lâu năm, giàu kinh nghiệm, đồng thời là một nhạc sĩ chuyên sáng tác phục vụ thiếu nhi và được các em rất yêu mến.

Trưởng thành từ một cán bộ hoạt động trong phong trào thiếu nhi, vì thế, các sáng tác của ông thường gắn liền với những sinh hoạt, những chủ đề giáo dục, những hoạt động và bước đi lên của Đội Thiếu niên

Tiền phong Việt Nam. Ông đã dùng âm nhạc như một phương tiện hấp dẫn để tập hợp các em, giáo dục và động viên các em trong cuộc sống, lao động và học tập,...

Âm nhạc của Phong Nhã chân thành, giản dị, trong sáng và rất phù hợp với tâm lí lứa tuổi thiếu nhi. Có lẽ hầu hết các thế hệ thiếu nhi Việt Nam từ trước tới nay không có ai không thuộc một vài bài hát của nhạc sĩ Phong Nhã.

Ông rất thành công trong sáng tác những bài hát về Đội Thiếu niên và Nhi đồng, như : *Nhanh bước nhanh nhi đồng, Kim Đồng, Cùng nhau ta đi lên, Đội ta lớn lên cùng đất nước, Hành khúc Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, Bài ca người phụ trách, Bài ca sum họp, Chi đội em làm kế hoạch nhỏ*,... và đặc biệt bài hát *Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng* là một trong những bài hát thiếu nhi hay nhất viết về Bác Hồ, đã để lại ấn tượng sâu sắc đối với nhiều thế hệ thiếu niên, nhi đồng cả nước trong hơn nửa thế kỉ qua. Với những đóng góp không nhỏ cho phong trào của thiếu niên, nhi đồng, ông đã được tặng Huy chương Vì thế hệ trẻ của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Giải thưởng Nhà nước về Văn học - Nghệ thuật và được công chúng tôn vinh là "Nhạc sĩ của tuổi thơ".

Tiết 22

Học hát : Bài *Ngày đầu tiên đi học*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Bài *Ngày đầu tiên đi học* được viết ở loại nhịp gì ?
2. Nốt nhạc đầu tiên của bài *Ngày đầu tiên đi học* là nhịp lấy đà, đó là phách thứ mấy của nhịp $\frac{3}{4}$ và là phách mạnh hay phách nhẹ ?
3. Hãy tập gõ hình tiết tấu dưới đây. Hình tiết tấu đó phù hợp với câu hát nào trong bài *Ngày đầu tiên đi học* ?

- A. *Ngày đầu tiên đi học, mẹ dắt em đến trường*
- B. *Ngày đầu như thế đó, cô giáo như mẹ hiền*

- C. Em bây giờ khôn lớn, bỗng nhớ về ngày xưa
D. Em vừa đi vừa khóc, mẹ dỗ dành yêu thương
4. Nội dung của bài *Ngày đầu tiên đi học* nói về điều gì ?
A. Niềm vui của các bạn nhỏ khi hằng ngày được đến trường
B. Phong cảnh của ngôi trường
C. Kỷ niệm về thời thơ ấu trong ngày đầu tiên cắp sách đến trường
D. Học sinh và mái trường
5. Hãy tập hát đúng nhạc và lời ca bài *Ngày đầu tiên đi học*.
6. Bài *Ngày đầu tiên đi học* có tính chất âm nhạc như thế nào ?
A. Nhẹ nhàng, tha thiết
B. Vui tươi, sôi nổi
C. Nhanh, rộn ràng
D. Chậm, buồn
7. Hãy kể tên một vài bài hát của nhạc sĩ Nguyễn Ngọc Thiện mà em biết.

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Nhạc sĩ Nguyễn Ngọc Thiện sinh năm 1951. Ông vừa là nhạc sĩ vừa là bác sĩ, hiện sống và làm việc tại Thành phố Hồ Chí Minh. Ông sáng tác âm nhạc từ thời sinh viên, nhưng sau ngày giải phóng miền Nam (1975), những sáng tác của ông mới được biết đến rộng rãi với công chúng yêu âm nhạc trong cả nước.

Ông sáng tác nhiều bài hát, trong đó có những bài đã được giới trẻ yêu thích như : *Ơi cuộc sống mến thương*, *Cô bé đổi hồn*, *Người yêu nhé*, *Này người yêu nhỏ xinh*, *Ngọn lửa trái tim*, *Mùa xuân ơi...* và nhiều ca khúc thiếu nhi như : *Ngày đầu tiên đi học* (thơ Viễn Phương), *Những nốt nhạc xanh*, *Ngôi sao của em*,...

Bài hát *Ngày đầu tiên đi học* được bình chọn là một trong 50 bài hát hay nhất thế kỉ XX do Báo Thiếu niên Tiền phong, Hội Nhạc sĩ Việt Nam, Ban Khoa giáo – Đài Truyền hình Việt Nam, Ban Âm nhạc – Đài Tiếng nói Việt Nam tổ chức năm 2000.

Tiết 23

– Ôn tập bài hát : *Ngày đầu tiên đi học*

– Tập đọc nhạc : TĐN số 7

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Học thuộc bài *Ngày đầu tiên đi học*, hãy hát kết hợp đánh nhịp $\frac{3}{4}$.
2. Bài TĐN số 7 – *Chơi đu* được viết ở loại nhịp gì ?
3. Nốt nhạc đầu tiên trong bài TĐN số 7 – *Chơi đu* là phách thứ mấy của nhịp $\frac{3}{4}$? Đó là phách mạnh hay nhẹ ?
4. Viết hình tiết tấu chính của bài TĐN số 7 – *Chơi đu* và tập gõ theo hình tiết tấu đó.
5. Giai điệu dưới đây phù hợp với câu hát nào trong bài TĐN số 7 – *Chơi đu* ?

- A. Tay cầm cho chắc chân nhún cho cao
  - B. A ha a ha, này chiếc đu xinh
  - C. Đu cùng với em bay cao lên trời
  - D. Nào ai có thích chơi đu không nào
6. Trong các bài hát dưới đây, bài nào là sáng tác của nhạc sĩ Mộng Lân ?
    - A. Tiếng chuông và ngọn cờ
    - B. Tia nắng, hạt mưa
    - C. Những bông hoa, những bài ca
    - D. Em là mầm non của Đảng
  7. Hãy tập đọc nhạc và ghép lời bài TĐN số 7 – *Chơi đu*.

CÂU CHUYỆN ÂM NHẠC

Đãng trí

Khi quá tập trung vào một vấn đề gì đó, người ta có thể trở nên đãng trí và đôi khi có những hành động nực cười, có đúng vậy không các em ? Như nhà soạn nhạc vĩ đại Bét-tô-ven chẳng hạn. Để có được những tác phẩm âm nhạc vô cùng quý giá cho đời, ông đã dồn hết tâm trí của mình vào sáng tác, nhiều khi quên cả thế giới xung quanh, thậm chí cả chính bản thân mình. Người ta kể lại rằng : Có một lần vào quán ăn, ông gọi người hầu bàn mang thức ăn đến. Trong lúc chờ đợi, một tứ nhạc đã nảy ra ngay tại chỗ. Người hầu bàn vốn biết ông là nhạc sĩ lỗi lạc nên thận trọng, không mang thức ăn ra ngay để ông được yên tĩnh viết nhạc.

Nửa giờ sau, khi viết xong, ngẩng đầu lên thấy bàn không có gì, tưởng là mình đã ăn xong, bát đĩa dọn xong rồi, Bét-tô-ven gọi người hầu bàn đến để thanh toán tiền "!"

Tiết 24

- Ôn tập bài hát : *Ngày đầu tiên đi học*
- Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 7
- Âm nhạc thường thức : Giới thiệu nhạc sĩ Mô-da

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Học thuộc bài *Ngày đầu tiên đi học*, tập hát diễn cảm và kết hợp đánh nhịp $\frac{3}{4}$.
2. Đúng ghi Đ, sai ghi S vào ô trống.

Nhạc sĩ Nguyễn Ngọc Thiện đã sáng tác bài hát :

a) <i>Đi học</i>	☐
b) <i>Bài ca đi học</i>	☐
c) <i>Ngày đầu tiên đi học</i>	☐
d) <i>Những nốt nhạc xanh</i>	☐
e) <i>Mùa xuân ơi</i>	☐
g) <i>Cô bé đổi hồn</i>	☐

bàn tay bé nhỏ của mình, Mô-da sẽ khó có thể chơi được bản nhạc với những hợp âm rất khó này. Nhưng không, Mô-da rất bình tĩnh, xem bản nhạc kỹ một lát rồi đàn ngay một cách say sưa.

Các em có biết những nốt nhạc cách xa nhau, rất khó đàn thì Mô-da làm như thế nào không ? Mô-da đã dùng mũi thay ngón tay mổ xuống phím đàn !

"Pằm, pằm, pằm" ! Những chùm nốt vang lên giòn giã, đều đặn.

Tất cả những người đứng xem đều giật mình, ngạc nhiên, cuối cùng vỗ tay thán phục tài năng và trí thông minh của chú bé nhạc sĩ tí hon này.

(Theo Hải Thượng)

Tiết 25

Ôn tập

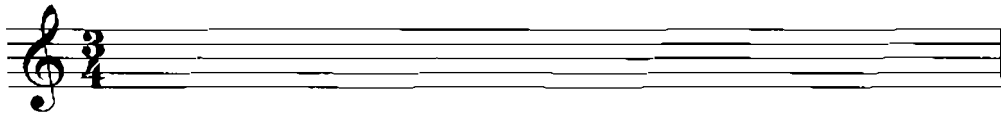
CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

- 1. Hãy hát bài *Niềm vui của em* và bài *Ngày đầu tiên đi học*, chú ý thể hiện tình cảm của bài hát hoặc có thể vừa hát vừa kết hợp đánh nhịp.
- 2. Hình tiết tấu dưới đây được sử dụng trong bài hát nào ?

- A. *Hành khúc tới trường*
- B. *Niềm vui của em*
- C. *Ngày đầu tiên đi học*
- D. *Đi cấy*

- 3. Tập chép trên khuôn nhạc 9 ô nhịp đầu của bài *Ngày đầu tiên đi học* :

4. Giai điệu dưới đây có trong bài TĐN nào ?

- A. Bài TĐN số 7 – *Chơi đu*
- B. Bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi*
- C. Bài TĐN số 5 – *Vào rừng hoa*
- D. Bài TĐN số 4 (Nhạc Mô-da)

5. Hãy viết lời ca cho đúng với các nốt nhạc của hai khuôn nhạc dưới đây :

– *A ha a ha, này chiếc đu xinh.*

– *Trời đã sáng rồi. Trời đã sáng rồi. Dậy đi thôi !*

6. Trong các bài hát dưới đây, bài nào là sáng tác của nhạc sĩ Phong Nhã ?

- A. *Tiếng chuông và ngọn cờ*
- B. *Niềm vui của em*
- C. *Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng*
- D. *Ngày đầu tiên đi học*

7. Hãy tìm xem lời ca dưới đây phù hợp với giai điệu của lời ca nào trong bài TĐN số 7 – *Chơi đu*.

Ta vui bên nhau, cùng cất tiếng ca

Theo nhịp bước chân, sao cho nhịp nhàng.

8. Khi còn nhỏ, nhạc sĩ Mô-da đã biết chơi các loại đàn gì ?

Tiết 26

- Học hát : Bài *Tia nắng, hạt mưa*
- Âm nhạc thường thức : Sơ lược về nhạc hát và nhạc đàn

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Âm nhạc của bài *Tia nắng, hạt mưa* được cấu trúc theo hình thức hai đoạn (đoạn a và đoạn b). Theo em, đoạn a sẽ ngừng ở nốt nhạc nào (ứng với lời ca là chữ "lại") và đoạn b ngừng ở nốt nhạc nào (ứng với lời ca là chữ "mưa") ? Khi hát đến chỗ kết thúc đoạn và kết thúc bài em có cảm giác nhạc có thể ngừng, nghỉ hay chưa ?

2. Tia nắng, hạt mưa là hiện tượng thiên nhiên nhưng nhà thơ Lê Bình lại ví von với hình ảnh bạn trai và bạn gái. Theo em, cách so sánh đó có hợp không ? Em thử phân tích tại sao.

3. Hãy kể tên những hình thức nhạc hát mà em đã có dịp được nghe hoặc xem trình diễn.

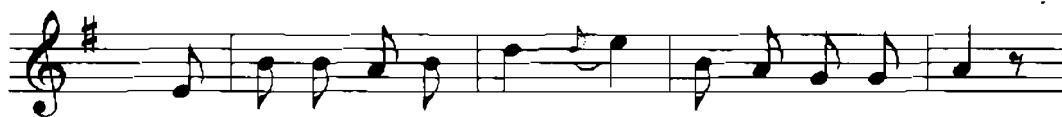
4. Một nhạc cụ trình diễn thì gọi là gì ?

- A. Hoà nhạc
B. Hoà tấu
C. Độc tấu

5. Trong nghệ thuật, âm nhạc có hai lĩnh vực là nhạc hát và nhạc đàn ; nhạc hát gọi là thanh nhạc. Đúng hay sai ?

6. Hãy viết lời ca cho đúng với các nốt nhạc của hai khuôn nhạc dưới đây :

- Hình như trong từng tia nắng có nét tình nghịch bạn trai.
- Hình như trong từng tia nắng hát lên theo từng tiếng ve.

BÀI ĐỌC THÊM

Âm nhạc có tác động đến thực vật

Trong một cuốn sách đời nhà Thanh (Trung Quốc) có kể lại một câu chuyện kì lạ về hoa cúc. Vào một đêm tĩnh lặng, một người tên là Hầu Sùng Cao ngồi chơi đàn. Bên cạnh phòng đọc sách là những hàng hoa cúc tuyệt đẹp. Chẳng mấy chốc, từng khóm hoa cúc nghe tiếng đàn và bắt đầu nhảy múa, tạo nên những âm thanh rì rào. Vào thời điểm đó, gió yên, rèm lặng, một làn gió thổi nhẹ cũng không có, làm sao khóm cúc lại lay động ?

Hầu Sùng Cao ngưng tiếng đàn, hoa cúc yên tĩnh trở lại. Ông thử tiếp tục đàn, hoa cúc lại lay động. Hoảng sợ, ông buông đàn, đứng dậy, không dám đàn nữa.

Hiện tượng này trước đây được coi là những điều bịa đặt nhưng hiện nay khoa học đã công nhận.

Tại Ấn Độ, người ta đã làm thí nghiệm về phản ứng của thực vật đối với âm nhạc. Họ cho 6 giống lúa cùng "thường thức" một loại âm nhạc. Kết quả thu được sản lượng lúa tăng từ 25% đến 60%. Thí nghiệm này áp dụng cho lạc (đậu phộng) và cây thuốc lá, sản lượng tăng khoảng 50%.

Ở Liên Xô (cũ) có thí nghiệm về phản ứng "đau" của thực vật : Cho phần rễ của cây vào nước nóng, lập tức từ thiết bị thí nghiệm nhận được tiếng kêu "tuyệt vọng".

Người Mĩ làm thí nghiệm về thực vật và khả năng ghi nhớ. Họ làm như sau : Đem hai gốc cây cùng để tại một nơi trong nhà. Cho một người đến đứng trước một cây và phá huỷ cây kia. Sau đó, người này đứng hoà lẫn vào trong một nhóm có 6 người, lần lượt từng người đi ngang qua gốc cây còn lại và tất cả mọi người đều che kín mắt. Khi người phá huỷ cây đi ngang qua, trên bảng ghi kết quả của thiết bị thí nghiệm xuất hiện những tín hiệu khác thường.

Các nhà thực vật học Mĩ còn thực hiện một thí nghiệm khác : Phát ra âm thanh những bản nhạc khác nhau cho cùng một giống bầu ở hai giàn khác nhau. Giàn bầu thứ nhất nghe nhạc mạnh, kích động ; còn giàn bầu thứ hai nghe nhạc cổ điển. Kết quả là ở giàn thứ nhất, các dây bầu phát triển ngược chiều với phía máy phát nhạc ; ở giàn bầu thứ hai, dây bầu bò hẳn lên máy phát nhạc. Giàn bầu đã chọn thứ nhạc êm dịu để phát triển.

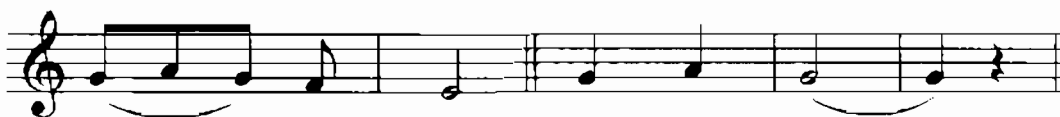
Tiết 27

- Ôn tập bài hát : *Tia nắng, hạt mưa*
- Tập đọc nhạc : TĐN số 8
- Nhạc lí : Những kí hiệu thường gặp trong bản nhạc

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Dấu nối dùng để liên kết hai hay nhiều nốt nhạc có cao độ khác nhau. Đúng hay sai ?

2. Trong khuôn nhạc dưới đây, dấu nào là dấu nối, dấu nào là dấu luyến ?

3. Hãy tìm hiểu cách sử dụng dấu nhắc lại kết hợp cùng với khung thay đổi trong bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ*.

4. Trong bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ* :

- Sử dụng những hình nốt nào ?
- Có những kí hiệu gì đặc biệt ?
- Hãy sắp xếp các nốt nhạc trong bài thành một thang âm từ thấp lên cao và ghi lên khuôn nhạc. Tất cả có tên mấy nốt nhạc ?

5. Tập gõ hình tiết tấu dưới đây và cho biết hình tiết tấu đó có thể áp dụng cho những câu hát nào trong bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ*.

6. Trong các ô nhịp dưới đây, ô nhịp nào không đủ trường độ của nhịp $\frac{2}{4}$?

A.

B.

C.

D.

7. Bài *Tia nắng, hạt mưa* và bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ* (chữ đầu tiên trong bài *Tia nắng, hạt mưa* là chữ "Hình" và chữ đầu tiên trong bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ* là chữ "Mời") khi hát, ta gõ phách vào hai chữ đầu tiên. Đúng hay sai ?

8. Hãy viết lời ca cho đúng với các nốt nhạc trong hai khuôn nhạc dưới đây :

– *Thà dòng ngược xuôi đi đến bao miển*

– *Thuyền chờ về đâu những giấc mơ hiền*

BÀI ĐỌC THÊM

Động vật cũng thích nghe nhạc

Trên một con tàu viễn dương đang đi giữa biển khơi, những thủy thủ rảnh rỗi đi dạo trên boong tàu. Để giải trí, một thủy thủ mở máy nghe nhạc. Tiếng nhạc tuyệt vời vang lên giữa biển khơi làm cho không gian càng thơ mộng. Bỗng một người kinh ngạc kêu lên : "Hãy xem kìa ! Đàn cá nước !". Quả thực, một bầy cá nước đang tiến về hướng tàu. Càng tới gần, chúng càng phát lên những thanh âm nhiều loạn. Rồi chúng hứng thú nhảy lên khỏi mặt nước, trông như những diễn viên xiếc, khiến mọi người rất thích thú.

"Chúng ta hãy làm một thí nghiệm !" – Một anh thủy thủ nói. Thế là tiếng nhạc im bật. Giống như cùng nhận được mệnh lệnh ngừng ca múa, tất cả đàn cá nước lặn im theo. Có con còn ngóc đầu lên khỏi mặt nước như muốn hỏi "Vì sao ?". Nhiều con khác đập đuôi cào thân tàu như một cách bày tỏ lời đề nghị muốn được nghe tiếp. Âm nhạc lại nổi lên. Bầy cá nước phát ra những tiếng kêu thích thú và sung sướng nhảy múa tạo nên một cảnh tượng thật ngoạn mục.

Một chuyên gia tâm lí học người Mỹ đã tiến hành làm một thí nghiệm thú vị trong vườn động vật. Ông cho các loài thú thưởng thức một buổi hoà nhạc để quan sát phản ứng của chúng. Kết quả ghi nhận được là các phản ứng của mỗi loài không giống nhau. Rắn ngẩng cao đầu, yên lặng lắng nghe, tùy theo tiết tấu mà cử động. Bọ cạp nhảy múa và cũng tùy theo nhạc điệu mà thay đổi. Còn sói sợ hãi tru lên. Voi gầm gào như đang phẫn nộ, có lúc lại không ngừng gật gật cái đầu,...

Rõ ràng âm nhạc là một bộ phận của thiên nhiên. Con người sáng tạo ra âm nhạc một phần từ sự mô phỏng âm thanh trong tự nhiên. Vì thế, chẳng có gì là bất hợp lí khi cho rằng động vật (cũng như thực vật) có chịu sự ảnh hưởng tác động của âm nhạc.

Tiết 28

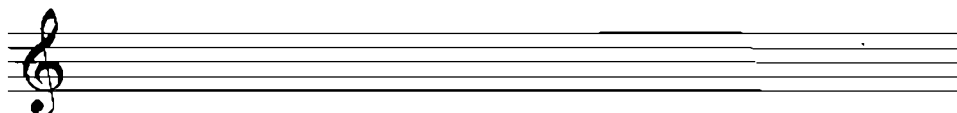
– Tập đọc nhạc : TĐN số 9

– Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Văn Chung và bài hát *Lượn tròn, lượn khéo*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Trong bài TĐN số 9 – *Ngày đầu tiên đi học* :

- Sử dụng những hình nốt nào ?
- Có những kí hiệu gì đặc biệt ?
- Hãy sắp xếp các nốt nhạc trong bài thành một thang âm từ thấp lên cao và ghi lên khuôn nhạc. Tất cả có tên mấy nốt nhạc ?

2. Tập gõ hình tiết tấu dưới đây. Hình tiết tấu đó có thể áp dụng cho bài TĐN nào ?

- A. Bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi*
- B. Bài TĐN số 7 – *Chơi đu*
- C. Bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ*
- D. Bài TĐN số 9 – *Ngày đầu tiên đi học*

3. Bài TĐN số 9 – *Ngày đầu tiên đi học* được viết ở nhịp $\frac{3}{4}$. Các tiếng dưới đây trong lời ca, tiếng nào không phải là phách mạnh của nhịp $\frac{3}{4}$?

- A. *Đầu*
- B. *Học*
- C. *Tay*
- D. *Trường*

4. Khi đánh nhịp $\frac{3}{4}$, em thể hiện động tác tay như thế nào ? Hãy vẽ sơ đồ.

5. Bài *Lượn tròn, lượn khéo* có tính chất âm nhạc như thế nào ?

- A. Hùng tráng
- B. Nghiêm trang
- C. Nhịp nhàng
- D. Sôi nổi

6. Ở Tiểu học, em có được học một bài hát của nhạc sĩ Văn Chung, đó là bài *Đếm sao*. Hãy ôn lại lời ca (*Một ông sao sáng, hai ông sáng sao...*). Theo em, bài hát đó thuộc loại nhịp $\frac{2}{4}$ hay nhịp $\frac{3}{4}$?

7. Hãy đọc giai điệu dưới đây. Giai điệu đó có trong bài hát nào em đã được học ?

- A. *Lớp chúng ta đoàn kết*
- B. *Đếm sao*
- C. *Reo vang bình minh*

BÀI ĐỌC THÊM

Động vật có biết làm ra âm nhạc không ?

Chẳng những biết "thường thức" mà động vật còn biết "sáng tác âm nhạc" và không ngừng "ca hát". Điểm xuất phát của các âm thanh do loài vật phát ra thường do các nhu cầu cộng sinh như giao tiếp, trao đổi thông tin.

Khi con dơi treo mình trên vách đá trong rừng sâu, chúng vẫn phát ra những âm thanh kì lạ. Loài chim hót là một cách truyền thông tin cho nhau, đây là điều mà các nhà nghiên cứu về chim đã khẳng định.

Thế nhưng ngoài những âm thanh phát ra vì mục đích như vậy, loài chim còn có cả một thế giới âm nhạc. Trừ khi dùng ngôn ngữ để cảnh báo và thể hiện sự kinh hoàng hoặc tuyên bố một địa bàn đã chiếm cứ được hay phát lệnh thì chúng dùng một loại tín hiệu riêng. Loài chim còn có biết bao nhiêu loại âm thanh phức tạp và giàu tính âm nhạc. Chim họa mi thường cúi đầu xuống một chút, từng hồi từng hồi cất lên những khúc nhạc dịu dàng, trầm tư, với niềm tự hào về tiếng hót của mình, chỉ có mình mới có khả năng làm như vậy liên tục. Có lúc họa mi lại như một nhà biểu diễn thực hành các bài tập, hát lên khúc dạo đầu đến những nhịp phách sau là một đoạn hoà âm phức tạp, nó ngừng lại như cảm thấy chưa hài lòng và lại bắt đầu từ điểm xuất phát. Có lúc nhà "nhạc sĩ" ấy lại hót kiểu ngẫu hứng như sáng tác theo kiểu biến tấu.

Chim vằn tước ở miền Đông Trung Quốc khi hót lên tạo thành nhiều nốt nhạc, có thể ghi trên khuông nhạc từ ba đến năm nốt với cao độ khác nhau và chúng có thể tạo ra vài ba chục "ca khúc".

Như vậy, xem ra loài chim cũng là những "nhà sáng tác" và trình diễn âm nhạc có tài !

(Theo Tuệ Mai)

Tiết 29

Học hát : Bài *Hô-la-hê, Hô-la-hô*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy tập gõ hình tiết tấu dưới đây và tìm xem đó là tiết tấu của câu hát nào trong bài *Hô-la-hê, Hô-la-hô*.

2. Hãy đặt lời mới để hát theo giai điệu của hai câu hát dưới đây trong bài *Hô-la-hê, Hô-la-hô* :

Ta vui bước sát vai nhau cùng đi. Hô-la-hê, Hô-la-hô.

Nghe trong gió tiếng chim ca vang bình minh. Hô-la-hê, hê hô.

3. *Hô-la-hê, Hô-la-hô* là một bài dân ca Đức. Em có biết bài dân ca Việt Nam nào không ? Hãy kể tên một vài bài (nếu biết hát thì hát lên).

4. Lời ca dưới đây có thể hát theo giai điệu của câu nào trong bài *Hô-la-hê, Hô-la-hô* ? Em hãy hát lên cho thật đúng với nhạc.

Đôi chim hót say sưa trong vòm cây la la la la la.

Âm vang tiếng chim ca nghe sao thật hay la la la la la.

5. Trong các nhạc sĩ nổi tiếng dưới đây, nhạc sĩ nào là người Đức ?

A. Mô-da

B. Bét-tô-ven

C. Sô-panh

D. Trai-cốp-xki

6. Trên bản đồ thế giới, nước Đức thuộc châu lục nào ?

A. Châu Á

B. Châu Âu

C. Châu Mĩ

D. Châu Phi

Two staves of musical notation in 2/4 time. The first staff contains a sequence of eighth and quarter notes, ending with a question mark. The second staff continues the sequence, also ending with a question mark.

CÂU CHUYỆN ÂM NHẠC

Héc-quyn là con trai của thần Dớt và Hoàng hậu An-cơ-men. Chàng được thần Héc-mét cho bú trộm dòng sữa bất tử của nữ thần Hê-ra. Héc-quyn lớn rất nhanh và trở thành một người có sức khoẻ vô địch. Héc-quyn đã chiến đấu và chiến thắng con mãnh thú hung hãn ở Nê-mê, con mãng xà bảy đầu ở Hi-đơ-rơ, con lợn rừng nguy hiểm ở núi Ê-ri-măng-tơ để cứu dân trong vùng.

– Đã nhiều dũng sĩ đến đây đều bị chết bởi lông cứng của bầy ác điểu. Ban ngày, mọi người và vật đều phải ẩn náu, trốn tránh, đêm tối mới dám đi lại làm ăn.

65

ngay đến gặp nữ thần A-tê-na. Nữ thần trao cho anh một chiếc công bằng đồng và căn dặn cách sử dụng.

Héc-quyn xách chiếc công chạy như bay đến hồ Stanh-phan. Chàng vùng dùi, khua ba hồi chín tiếng. Âm thanh vang rền làm cho bầy ác điều bay tán loạn, chúng phải rời tổ bay vút lên những tầng mây cao. Con đầu đàn to lớn, nghiêng cánh phóng về phía Héc-quyn những chiếc lông cứng, cả đàn cùng phóng theo. Lông chim phóng xuống nhanh như mũi tên, dày đặc như mưa rào. Héc-quyn vội giơ công lên đỡ. Lạ thay, chiếc công tự xoay quanh mình chàng như một chiếc lá chắn kì diệu, không một chiếc lông nào lọt vào người chàng. Lông chim va đập vào lá chắn vang lên thành những tiếng kì lạ, càng làm cho lũ ác điều giận sôi máu. Chúng bay là là xuống và dón đập phóng những chiếc lông cứng còn lại. Chờ cho bầy ác điều không còn lông cứng phóng xuống nữa, Héc-quyn liền giương cung bắn liên tiếp. Con đầu đàn bị thương, nhiều con khác ngã xuống, cả đàn tan tác, mỗi con một phương bay mất.

Héc-quyn chiến thắng. Những người dân sống sót trong các ngôi nhà mở cửa chào đón chàng. Họ quỳ lạy dưới chàng như một vị thần linh cứu sống họ. Chàng nói cho dân chúng biết tác dụng che chắn của chiếc công thần. Chính nhờ có chiếc công của nữ thần A-tê-na mà chàng mới thắng nổi bầy ác điều.

Từ đó, người dân vùng ven hồ Stanh-phan trở lại cuộc sống thanh bình và hạnh phúc. Họ mời thợ lành nghề về đúc những chiếc công nhỏ hơn. Họ coi công là vật thiêng, là lá bùa hộ mệnh. Cũng từ đó, người ta dùng công làm lá chắn trong lúc chiến đấu. Đồng thời, tiếng công cũng thường vang lên trong những ngày hội mừng chiến thắng.

Ngày nay, chúng ta thấy công là một nhạc cụ được nhiều dân tộc sử dụng.

(Theo *Truyện cổ Hy Lạp*)

Tiết 30

– Ôn tập bài hát : *Hô-la-hê, Hô-la-hô*

– Tập đọc nhạc : TĐN số 10

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

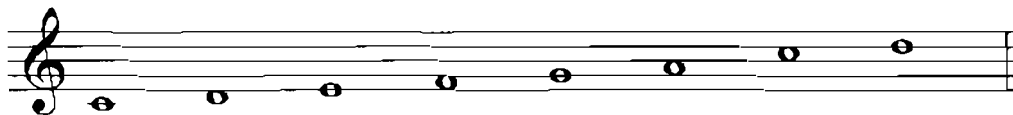
1. Trong bài TĐN số 10 – *Con kênh xanh xanh*, có những hình nốt nào ? Cao độ gồm những tên nốt gì ? Nếu cao độ xếp thành thang 7 âm thì còn thiếu mấy nốt ? Hãy tìm nốt đó.

2. Hãy đọc bài TĐN số 10 – *Con kênh xanh xanh*, sau đó ghép lời và kết hợp đánh nhịp $\frac{3}{4}$.

3. Trong các ô nhịp dưới đây, ô nhịp nào không đủ trường độ của nhịp $\frac{3}{4}$?

4. Dưới đây là thang 7 âm, đúng hay sai ? Tại sao ?

5. Nhịp $\frac{3}{4}$ cho biết điều gì ?

A. Nhịp có 2 phách, mỗi phách bằng một nốt đen. Phách thứ nhất là phách mạnh, phách thứ hai là phách nhẹ.

B. Nhịp có 3 phách, mỗi phách bằng một nốt đen. Phách thứ nhất là phách mạnh, phách thứ hai và phách thứ ba là phách nhẹ.

C. Nhịp có 3 phách, mỗi phách bằng một nốt móc đơn. Phách thứ nhất là phách mạnh, phách thứ hai và phách thứ ba là phách nhẹ.

D. Nhịp có 3 phách, mỗi phách bằng một nốt đen. Phách thứ nhất là phách nhẹ, phách thứ hai và phách thứ ba là phách mạnh.

6. Hình nốt nào dưới đây vừa đủ một ô nhịp $\frac{3}{4}$?

- A.
- B.
- C.
- D.

7. Những câu hát dưới đây là tiếp theo lời ca của bài *Con kênh xanh xanh*. Đúng hay sai ?

...Thuyền ai lướt qua hàng chuối với bờ kênh

Thuyền ai lướt qua bông lúa thướt tha...

Tiếng ai hò lơ vẳng đưa những câu tình ca

Ngã nghiêng hàng trăm vang hoà tiếng hò xa...

8. Hãy tập gõ hình tiết tấu dưới đây và cho biết hình tiết tấu đó phù hợp với câu hát nào trong bài TĐN số 10 – *Con kênh xanh xanh*.

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Con kênh xanh xanh là một nhạc phẩm rất nổi tiếng của nhạc sĩ Ngô Huỳnh. Bài hát đã đi cùng năm tháng. Bài TĐN số 10 là trích phần đầu của bài hát.

Nhạc sĩ Ngô Huỳnh sáng tác bài *Con kênh xanh xanh* năm 1951 – trong thời kì kháng chiến chống thực dân Pháp, tại địa phương có dòng kênh mang tên Dương Văn Dương ở Nam Bộ. Tên thật của của nhạc sĩ Ngô Huỳnh là Huỳnh Tấn Chữ, sinh ngày 21/12/1931 và mất ngày 17/6/1993 tại Thành phố Hồ Chí Minh. Nhạc sĩ Ngô Huỳnh còn là tác giả của nhiều tác phẩm âm nhạc khác.

Tiết 31

- Ôn tập bài hát : *Hô-la-hê, Hô-la-hô*
- Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 10
- Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Nguyễn Xuân Khoát và bài hát *Lúa thu*

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy đọc nhạc, ghép lời bài TĐN số 10 – *Con kênh xanh xanh*, kết hợp đánh nhịp $\frac{3}{4}$.

2. Có bạn chép nhạc đoạn đầu của bài *Hô-la-hê, Hô-la-hô* nhưng bị sai một vài nốt nhạc. Em hãy phát hiện và sửa lại cho đúng.

3. Nối tên bài hát cho đúng với tên tác giả :

Tên bài hát

<i>Lượn tròn, lượn khéo</i>
<i>Con kênh xanh xanh</i>
<i>Tia nắng, hạt mưa</i>
<i>Ngày đầu tiên đi học</i>

Tên tác giả

Ngô Huỳnh
Văn Chung
Khánh Vinh
Nguyễn Ngọc Thiện

4. Trong các nhạc sĩ dưới đây, nhạc sĩ nào đã được Nhà nước tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh để ghi nhận công lao xuất sắc đóng góp cho nền Văn học - Nghệ thuật nước nhà ?

- A. Nguyễn Ngọc Thiện
- B. Khánh Vinh
- C. Nguyễn Xuân Khoát
- D. Nguyễn Huy Hùng

5. Trong các bài hát dưới đây, bài nào là sáng tác của nhạc sĩ Nguyễn Xuân Khoát ?

- A. *Cháu yêu chú bộ đội*
- B. *Bố em là bộ đội*
- C. *Hát mừng bộ đội chiến thắng*
- D. *Bài ca gửi anh bộ đội*

THÔNG TIN ÂM NHẠC

Có hai bài hát như thế !

Ngay trong trang đầu của cuốn sách giáo khoa *Âm nhạc và Mĩ thuật 6* có in bức ảnh Bác Hồ với Dân nhạc Giao hưởng Việt Nam. Sinh thời, Bác rất thích bài hát *Kết đoàn*. Bác thường bắt nhịp cho mọi người cùng hát bài hát này khi kết thúc một cuộc mít tinh hoặc một buổi sinh hoạt lớn. Bức ảnh Bác làm nhạc trưởng, cầm đũa chỉ huy dàn nhạc hoà tấu bài *Kết đoàn* tại cuộc mít tinh lớn của thanh niên Thủ đô Hà Nội chào mừng thành công của Đại hội Đảng lần thứ ba (tháng 9/1960). Bài hát như một lời nhắc nhở tới mọi người phải đoàn kết, đồng lòng để tạo thành sức mạnh thì bất cứ việc gì khó khăn cũng đều có thể vượt qua.

Trong suốt 30 năm của hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mĩ (1945 - 1975), bài hát *Kết đoàn* luôn đồng hành cùng bộ đội và nhân dân ta trên mọi miền đất nước. Bài hát này được phổ biến rộng rãi đến mức nhiều người nghĩ rằng đó là một bài hát hoàn toàn của Việt Nam. Nhưng thật ra lại không phải như vậy. Đây chính là một bài hát của một tác giả người Trung Quốc. Bài hát có tên là *Đoàn kết tựa thị lực lượng* (*Đoàn kết là sức mạnh*), nhạc của Lư Túc, lời của Mục Hồng, sáng tác năm 1943. Năm 1949, nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa thành lập, đứng đầu là Chủ tịch Mao Trạch Đông. Năm 1950, nước Trung Hoa và nước ta – nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, chính thức thiết lập quan hệ ngoại giao, đường biên giới hai nước thông thương. Việt Nam nhận được nhiều sự giúp đỡ từ Trung Quốc, bài hát *Kết đoàn* được lan truyền sang Việt Nam kể từ đó. Cho đến nay cũng không rõ ai là người đã chuyển ngữ sang lời Việt :

Kết đoàn chúng ta là sức mạnh.

Kết đoàn chúng ta là sắt gang.

Đoàn kết ta bền vững.

Dù sắt hay là gang, mà sắt với gang còn kém bền vững...

Bài hát trở thành tài sản văn hoá chung của hai dân tộc Việt Nam – Trung Quốc. Như đã nói, bài *Kết đoàn* hết sức phổ cập từ những năm 1950 cho đến trước năm 1975, khi giải phóng miền Nam thống nhất đất nước. Ngày 30/4/1975, chiến dịch Hồ Chí Minh toàn thắng, cũng là khi bài hát *Như có Bác trong ngày đại thắng* của nhạc sĩ Phạm Tuyên ra đời. Bài hát mới này đã hoàn toàn thay thế cho bài *Kết đoàn* phổ biến bấy lâu nay. Đâu đâu cũng vang lên bài hát :

Như có Bác Hồ trong ngày vui đại thắng.
Lời Bác nay đã thành chiến thắng huy hoàng.
Ba mươi năm đấu tranh giành toàn vẹn non sông.
Ba mươi năm dân chủ cộng hoà, kháng chiến đã thành công.
Việt Nam – Hồ Chí Minh. Việt Nam – Hồ Chí Minh.
Việt Nam – Hồ Chí Minh, Việt Nam – Hồ Chí Minh.

Hơn 30 năm qua, bài *Như có Bác trong ngày đại thắng* vẫn có sức sống cùng năm tháng. Đó chính là một thành công lớn của nhạc sĩ Phạm Tuyên.

Tiết 32

Ôn tập

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Viết vào chỗ trống tên bài hát tương ứng với lời ca :

Lời ca	Tên bài hát
<i>Nghe trong gió tiếng chim ca vang bình minh</i>	.....
<i>Màu hoa phượng đỏ vô tư</i>	.....
<i>Đừng trách đừng buồn vô cớ</i>	.....
<i>Để nghe con tim ta xôn xang</i>	.....

2. Khi gặp những kí hiệu dưới đây trong bản nhạc thì phải giải quyết như thế nào ?

3. Hình tiết tấu dưới đây được sử dụng trong bài TĐN nào ?

A. Bài TĐN số 10 – *Con kênh xanh xanh*

B. Bài TĐN số 9 – *Ngày đầu tiên đi học*

C. Bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ*

D. Bài TĐN số 7 – *Chơi đu*

4. Em hãy hát từng lời ca dưới đây xem có phù hợp với giai điệu của hai câu đầu trong bài *Hô-la-hê*, *Hô-la-hô* không. Hãy giải thích tại sao.

a) *Đường mùa xuân xanh tươi bóng cây, kia là nắng, kia là gió.*

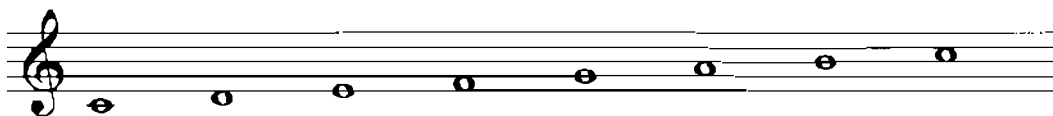
Bầu trời xanh trong mây trắng bay, cho lòng ta ngát ngát.

b) *Nhạc và thơ là đôi cánh bay trong tâm hồn, trong cuộc sống.*

Bạn cùng tôi bên nhau hát ca, tình yêu thương chan hòa.

5. Hãy tập đọc hai thang âm dưới đây :

Thang 7 âm :

Thang 5 âm :

a) Vì sao gọi là thang 7 âm nhưng trên khuông nhạc lại có 8 nốt nhạc ?

b) Vì sao gọi là thang 5 âm nhưng trên khuông nhạc lại có 6 nốt nhạc ?

Tiết 33

Ôn tập

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy hát 3 bài trong số 8 bài hát đã học, lựa chọn bài nào em thích và tập hát diễn cảm, hát thật đúng và hát hay nhất theo khả năng của mình.

2. Câu hát "*Em bây giờ khôn lớn*" có trong bài hát nào ?

- A. *Niềm vui của em*
- B. *Ngày đầu tiên đi học*
- C. *Tia nắng, hạt mưa*
- D. *Hô-la-hê, Hô-la-hô*

3. Hãy ghi lại lời 1 của bài hát *Niềm vui của em* (không được mở sách).

.....

.....

.....

.....

.....

4. Bài *Tia nắng, hạt mưa* có tính chất âm nhạc như thế nào ?

- A. Sôi nổi, hăng hái
- B. Mạnh mẽ, hùng tráng
- C. Dí dỏm, hài hước
- D. Duyên dáng, vui tươi

5. Câu hát "*Trong khúc ca đầy tình yêu thương sáng ngời*" có trong bài hát nào ?

- A. *Hô la hê, Hô la hô*
- B. *Đi cấy*
- C. *Tiếng chuông và ngọn cờ*
- D. *Niềm vui của em*

6. Bài *Ngày đầu tiên đi học* được viết ở nhịp nào ?

A. Nhịp $\frac{2}{4}$	B. Nhịp $\frac{3}{4}$
C. Nhịp $\frac{4}{4}$	D. Nhịp $\frac{6}{8}$

7. Bài *Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng* là sáng tác của nhạc sĩ nào ?

- A. Lưu Hữu Phước
- B. Văn Cao
- C. Phong Nhã
- D. Văn Chung

8. Hình tiết tấu dưới đây có trong bài *Hô-la-hê, Hô-la-hô*. Đúng hay sai ?

Tiết 34

Ôn tập

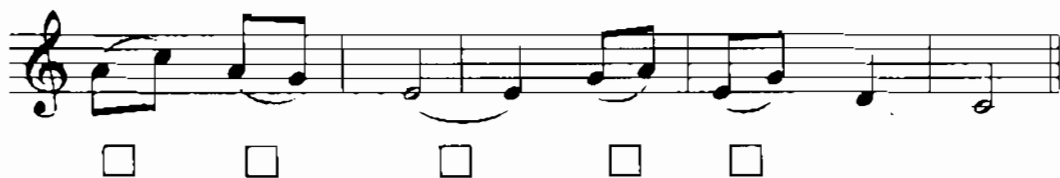
CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Mỗi ô nhịp dưới đây là nhịp $\frac{2}{4}$ hay nhịp $\frac{3}{4}$? Em hãy điền số chỉ nhịp vào từng ô nhịp.

2. Dấu nối và dấu luyến dùng để làm gì ?

3. Ghi chữ L (nếu là dấu luyến), chữ N (nếu là dấu nối) vào ô trống cho phù hợp.

4. Nhịp $\frac{2}{4}$ và nhịp $\frac{3}{4}$ khác nhau ở điểm nào ?

5. Dưới đây là hình tiết tấu mở đầu của bài TĐN nào ?

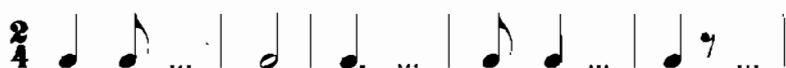

- A. Bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi*
- B. Bài TĐN số 7 – *Chơi đu*
- C. Bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ*
- D. Bài TĐN số 9 – *Ngày đầu tiên đi học*

6. Trong các bài TĐN dưới đây, bài nào được viết ở nhịp $\frac{2}{4}$?

- A. Bài TĐN số 7 – *Chơi đu*
- B. Bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ*
- C. Bài TĐN số 9 – *Ngày đầu tiên đi học*
- D. Bài TĐN số 10 – *Con kênh xanh xanh*

7. Điền những hình nốt nhạc vào các ô nhịp cho đủ trường độ nhịp quy định.

8. Giai điệu dưới đây có trong bài TĐN nào ?

- A. Bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi*
- B. Bài TĐN số 7 – *Chơi đu*
- C. Bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ*
- D. Bài TĐN số 10 – *Con kênh xanh xanh*

Tiết 35

Ôn tập

CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Hãy chọn một bài hát mà em yêu thích nhất trong số 8 bài đã học trong năm rồi hát cho thuộc, cố gắng hát đúng và diễn cảm tốt.

2. Câu hát "*Boong bính boong ! Hồi chuông ngân vang khắp nơi*" có trong bài hát nào ?

- A. *Niềm vui của em*
- B. *Tiếng chuông và ngọn cờ*
- C. *Đi cấy*
- D. *Vui bước trên đường xa*

3. Hãy gõ đúng hình tiết tấu dưới đây. Hình tiết tấu đó có trong bài hát nào ?

- A. *Tiếng chuông và ngọn cờ*
- B. *Tia nắng, hạt mưa*
- C. *Ngày đầu tiên đi học*
- D. *Hành khúc tới trường*

4. Hãy đọc giai điệu dưới đây. Giai điệu đó có trong bài TĐN nào ?

- A. Bài TĐN số 6 – *Trời đã sáng rồi*
- B. Bài TĐN số 7 – *Chơi đu*
- C. Bài TĐN số 8 – *Lá thuyền ước mơ*
- D. Bài TĐN số 9 – *Ngày đầu tiên đi học*

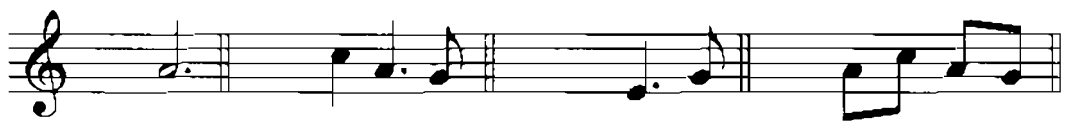
5. Giai điệu dưới đây có trong bài TĐN số 7 – *Chơi đu*. Đúng hay sai ?

6. Viết vào chỗ trống tên tác giả (Phong Nhã, Phạm Tuyên, Nguyễn Ngọc Thiện, Nguyễn Huy Hùng) cho đúng với tên bài hát :

Tên bài hát	Tên tác giả
Niềm vui của em	.....
Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng	.....
Tiếng chuông và ngọn cờ	.....
Ngày đầu tiên đi học	.....

7. Mỗi ô nhịp dưới đây là nhịp $\frac{2}{4}$ hay nhịp $\frac{3}{4}$? Em hãy điền số chỉ nhịp vào từng ô nhịp.

8. Có người nói : Nhịp $\frac{3}{4}$ là nhịp có 3 phách, phách thứ nhất là phách mạnh, phách thứ hai và phách thứ ba là phách nhẹ. Cả nhịp bằng một nốt trắng. Mỗi phách bằng một nốt đen. Đúng hay sai ?

BÀI ĐỌC THÊM

Âm nhạc với thể thao

Nhiều năm trước đây, phân khoa Thể dục của Học viện Hàng không Mát-xcơ-va bắt đầu nghiên cứu về tác động tích cực của âm nhạc đối với các vận động viên. Âm nhạc được lựa chọn thích hợp giúp các vận động viên thể thao dễ dàng tập trung suy nghĩ. Nó còn giúp họ tránh khỏi trạng thái hồi hộp trước lúc thi đấu, vượt qua trạng thái mệt mỏi và nhanh chóng hồi phục sức khỏe. Mấy phút trước lúc kết thúc buổi tập, người ta mở một điệu van-xơ êm ái, nhẹ nhàng để các vận động viên tập những động tác thở và chuẩn bị cho chương trình luyện tập tiếp theo.

Âm nhạc không chỉ giúp ích cho các vận động viên của Học viện Hàng không mà các bản nhạc *Điện nhảy trên thảm* còn được áp dụng cho đội tuyển của Liên Xô (cũ) trong thời gian chuẩn bị đi dự giải quốc tế ở Thụy Điển. Các đoàn viên của đội tuyển đều nhận thấy âm nhạc là một yếu tố quan trọng trong thời gian chuẩn bị. Nó giúp cho các vận động viên luôn có trạng thái ổn định trong hoạt động thể thao, nhất là trước khi diễn ra các cuộc tranh đua thể thao quyết liệt.

MỤC LỤC

	Trang
Tiết 1 Giới thiệu môn học Âm nhạc ở trường Trung học cơ sở Tập hát <i>Quốc ca</i>	3
Tiết 2 Học hát : Bài <i>Tiếng chuông và ngọn cờ</i>	6
Tiết 3 Ôn tập bài hát : <i>Tiếng chuông và ngọn cờ</i> Nhạc lí : Những thuộc tính của âm thanh – Các kí hiệu âm nhạc	9
Tiết 4 Nhạc lí : Các kí hiệu ghi trường độ của âm thanh Tập đọc nhạc : TĐN số 1	11
Tiết 5 Học hát : Bài <i>Vui bước trên đường xa</i>	13
Tiết 6 Ôn tập bài hát : <i>Vui bước trên đường xa</i> Nhạc lí : Nhịp và phách – Nhịp $\frac{2}{4}$ Tập đọc nhạc : TĐN số 2	15
Tiết 7 Tập đọc nhạc : TĐN số 3 Cách đánh nhịp $\frac{2}{4}$ Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Văn Cao và bài hát <i>Làng tôi</i>	17
Tiết 8 Ôn tập	20
Tiết 9 Học hát : Bài <i>Hành khúc tới trường</i>	22
Tiết 10 Tập đọc nhạc : TĐN số 4 Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Lưu Hữu Phước và bài hát <i>Lên đường</i>	25
Tiết 11 Ôn tập bài hát : <i>Hành khúc tới trường</i> Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 4 Âm nhạc thường thức : Sơ lược về dân ca Việt Nam	28
Tiết 12 Học hát : Bài <i>Đi cấy</i>	31
Tiết 13 Ôn tập bài hát : <i>Đi cấy</i> Tập đọc nhạc : TĐN số 5	32
Tiết 14 Ôn tập bài hát : <i>Đi cấy</i> Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 5 Âm nhạc thường thức : Sơ lược về một số nhạc cụ dân tộc phổ biến	34
Tiết 15 Ôn tập	36
Tiết 16 Ôn tập	37
Tiết 17 Ôn tập	38
Tiết 18 Ôn tập	40

Tiết 19	Học hát : Bài <i>Niềm vui của em</i>	45
Tiết 20	Ôn tập bài hát : <i>Niềm vui của em</i> Tập đọc nhạc : TĐN số 6	46
Tiết 21	Nhạc lí : Nhịp $\frac{3}{4}$ – Cách đánh nhịp $\frac{3}{4}$ Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Phong Nhã và bài hát <i>Ai yêu Bác Hồ Chí Minh hơn thiếu niên nhi đồng</i>	48
Tiết 22	Học hát : Bài <i>Ngày đầu tiên đi học</i>	50
Tiết 23	Ôn tập bài hát : <i>Ngày đầu tiên đi học</i> Tập đọc nhạc : TĐN số 7	52
Tiết 24	Ôn tập bài hát : <i>Ngày đầu nên đi học</i> Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 7 Âm nhạc thường thức : Giới thiệu nhạc sĩ Mô-da	53
Tiết 25	Ôn tập	55
Tiết 26	Học hát : Bài <i>Tia nắng, hạt mưa</i> Âm nhạc thường thức : Sơ lược về nhạc hát và nhạc đàn	57
Tiết 27	Ôn tập bài hát : <i>Tia nắng, hạt mưa</i> Tập đọc nhạc : TĐN số 8 Nhạc lí : Những kí hiệu thường gặp trong bản nhạc	59
Tiết 28	Tập đọc nhạc : TĐN số 9 Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Văn Chung và bài hát <i>Lượn tròn, lượn khéo</i>	61
Tiết 29	Học hát : Bài <i>Hô-la-hê, Hô-la-hô</i>	64
Tiết 30	Ôn tập bài hát : <i>Hô-la-hê, Hô-la-hô</i> Tập đọc nhạc : TĐN số 10	67
Tiết 31	Ôn tập bài hát : <i>Hô-la-hê, Hô-la-hô</i> Ôn tập Tập đọc nhạc : TĐN số 10 Âm nhạc thường thức : Nhạc sĩ Nguyễn Xuân Khoát và bài hát <i>Lúa thu</i>	69
Tiết 32	Ôn tập	71
Tiết 33	Ôn tập	73
Tiết 34	Ôn tập	74
Tiết 35	Ôn tập	76

Chịu trách nhiệm xuất bản : Chủ tịch HĐQT kiêm Tổng Giám đốc **NGÔ TRẦN ÁI**
Phó Tổng Giám đốc kiêm Tổng biên tập **NGUYỄN QUÝ THAO**

Tổ chức bản thảo Phó Tổng biên tập **PHAN XUÂN THÀNH**
và chịu trách nhiệm nội dung : Giám đốc Công ty CPDVXB Giáo dục Hà Nội **PHAN KẾ THÁI**

Biên tập lần đầu và tái bản : **LÊ THỊ HỒNG YÂN**

Biên tập kĩ thuật : **NGUYỄN THÀNH TRUNG**

Trình bày bìa : **QUỐC VĂN**

Sửa bản in : **LÊ THỊ HỒNG YÂN**

Chế bản : **CÔNG TY CP THIẾT KẾ VÀ PHÁT HÀNH SÁCH GIÁO DỤC**

BÀI TẬP ÂM NHẠC 6

Mã số : T6A02h1 - ĐTH

In 30.000 cuốn (QĐ:14BT) khổ 17 x 24 cm.

In tại Công ty cổ phần in Nam Định.

Số in: 24. Số XB: 01-2011/CXB/874-1235/GD.

In xong và nộp lưu chiểu tháng 4 năm 2011.

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

VƯƠNG MIỆN KIM CƯƠNG
CHẤT LƯỢNG QUỐC TẾ

SÁCH BÀI TẬP LỚP 6

1. Bài tập Ngữ văn 6 (tập một, tập hai)	7. Bài tập Sinh học 6
2. Bài tập Toán 6 (tập một, tập hai)	8. Bài tập Địa lí 6
3. Bài tập Vật lí 6	9. Bài tập Lịch sử 6
4. Bài tập Tiếng Anh 6	10. Bài tập Mĩ thuật 6
5. Bài tập Tiếng Pháp 6	11. Bài tập Âm nhạc 6
6. Bài tập Tiếng Nga 6	12. Bài tập Giáo dục công dân 6

Bạn đọc có thể mua sách tại :

- * Các Công ty Sách - Thiết bị trường học ở các địa phương.
- * Công ty CP Đầu tư và phát triển giáo dục Hà Nội, 187B Giảng Võ, TP. Hà Nội.
- * Công ty CP Đầu tư và phát triển giáo dục Phương Nam, 231 Nguyễn Văn Cừ, Quận 5, TP. HCM.
- * Công ty CP Đầu tư và phát triển giáo dục Đà Nẵng, 15 Nguyễn Chí Thanh, TP. Đà Nẵng.

hoặc các cửa hàng sách của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam :

- Tại TP. Hà Nội : 187 Giảng Võ ; 232 Tây Sơn ; 23 Tràng Tiền ;
25 Hàn Thuyên ; 32E Kim Mã ;
14/3 Nguyễn Khánh Toàn ; 67B Cửa Bắc.
- Tại TP. Đà Nẵng : 78 Pasteur ; 247 Hải Phòng.
- Tại TP. Hồ Chí Minh : 104 Mai Thị Lựu ; 2A Đinh Tiên Hoàng, Quận 1 ;
240 Trần Bình Trọng ; 231 Nguyễn Văn Cừ, Quận 5.
- Tại TP. Cần Thơ : 5/5 Đường 30/4.
- Tại Website bán sách trực tuyến : www.sach24.vn

Website: www.nxbgd.vn

Giá: 5.200 đ